ČŠI | Česká školní inspekce

Informační bulletin 2018

11. září 2018

INSPIRACE PRO ZKVALITŇOVÁNÍ VÝUKY – vzdělávací programy pro pedagogy

InspIS PORTÁL je stále oblíbenější

VYBRANÉ ASPEKTY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ – SEKUNDÁRNÍ ANALÝZY PISA 2015 A TIMSS 2015

KONKURZY NA ŘEDITELE ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Úvodní slovo ústředního školního inspektora

Vážené dámy,
vážení pánové,

další číslo svého informačního bulletinu vydává Česká školní inspekce na počátku nového školního roku 2018/2019, do něhož vám jménem našeho úřadu přeji hodně zdraví, sil, energie a inspirativních okamžiků při vzdělávání i mimo něj.

V úterý 3. července 2018 schválil ministr školství, mládeže a tělovýchovy Robert Plaga ***Plán hlavních úkolů České školní inspekce na školní rok 2018/2019*** *(plné znění vč. příloh je k dispozici -zde-). Ten je členěn na úkoly stálé, specifické, další a rozvojové. Na tomto místě bych rád představil některé ze specifických úkolů, kterým se bude Česká školní inspekce v tomto školním roce věnovat a které považujeme pro podporu kvalitativního rozvoje vzdělávání v českých školách za velmi důležité.*

V rámci své činnosti se Česká školní inspekce zaměřuje zejména ***na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání****, přičemž nedílnou součástí výpovědí o kvalitě vzdělávání je také oblast hodnocení gramotností. Česká školní inspekce hodnotí podporu, dosaženou úroveň a výsledky vzdělávání v šesti vybraných gramotnostech (čtenářská, matematická, sociální, přírodovědná, jazyková, informační), s tím, že každý školní rok je hodnocena skupina tří z nich. Opakující se zaměření na jednotlivé gramotnosti umožňuje formulovat závěry o žádoucích i nežádoucích posunech v podmínkách, rozvoji i úrovni žáků v různých fázích vzdělávací dráhy. Cílem České školní inspekce v tomto školním roce tedy bude* ***posoudit míru podpory, rozvoje a dosažené úrovně v jazykové, přírodovědné a informační gramotnosti na ZŠ a SŠ****, identifikovat společné a rozdílné prvky a uplatňované přístupy ve školách s rozdílnou úrovní rozvoje a výsledků v jednotlivých gramotnostech a mezi různými gramotnostmi, formulovat nad analýzou získaných poznatků obecná doporučení pro podporu rozvoje sledovaných gramotností na úrovni vzdělávacího systému, získat dílčí podklady pro hodnocení vzdělávání v jednotlivých školách a poskytnout školám zpětnou vazbu o míře naplňování vzdělávacích cílů relevantních k vybraným aspektům sledovaných gramotností.*

Jednou z nejefektivnějších cest směřujících k plošnému zkvalitňování vzdělávání je ***přenos inspirativních postupů z úspěšných škol k ostatním školám****. Česká školní inspekce zjišťuje a hodnotí průběh a výsledky vzdělávání a také efektivnost vzdělávací soustavy. Při svých zjištěních pak zohledňuje také podmínky, které školy ke své činnosti mají, a zároveň také vyhledává, identifikuje a popisuje faktory a vlivy, které jsou společné školám, jež jsou všeobecně vnímány jako kvalitní. Proto se zaměříme na úspěšné základní školy, s tím, že budeme identifikovat takové společné znaky průběhu vzdělávání, které mohou mít souvislost s vysokou kvalitou vzdělávání jako celku, případně s dobrými vzdělávacími výsledky žáků. Výstupy přinesou mimo jiné inspirativní příklady pro ostatní školy s potenciálem přispět ke zvyšování kvality v českých základních školách.*

Jedním z problémů českého vzdělávacího systému je také diferenciace škol ovlivněná do značné míry (byť ne výhradně) různými formami znevýhodnění žáků (sociálního, jazykového apod.). V některých lokalitách pak dochází ke koncentraci těchto žáků v konkrétních školách, přičemž školy se s tímto objektivním vnějším faktorem vyrovnávají s různou mírou úspěšnosti. V následujícím období se proto zaměříme také na ***popis a zhodnocení vzdělávání ve školách s vysokým podílem znevýhodněných žáků****, které i přesto dosahují dobrých výsledků, neboť dokáží v rámci vzdělávání jednotlivá znevýhodnění různými nástroji či mechanismy omezovat či kompenzovat. Cílem je identifikovat a hodnotit, jakými způsoby tyto školy znevýhodnění snižují, a jak se zavedené příkladné postupy promítají do průběhu a výsledků vzdělávání.*

Česká školní inspekce standardně hodnotí a kontroluje také segment středního vzdělávání, včetně kontroly organizace a průběhu maturitních zkoušek. Stejně jako v uplynulých dvou školních letech, i v tomto školním roce se významně zaměříme také na ***důsledné posouzení kvality a efektivity vzdělávání v těch středních školách, jejichž žáci jsou při maturitních zkouškách dlouhodobě neúspěšní****. Součástí realizace bude také sledování problematiky předčasných odchodů ze vzdělávání, a to jak přechodů žáků mezi jednotlivými školami, tak odchodů žáků zcela mimo vzdělávací systém.*

Výstupem realizace specifických úkolů bude buď samostatná tematická zpráva, nebo budou příslušné kvalitativní informace využitelné pro nastavování efektivních vzdělávacích politik a řízení vzdělávací soustavy součástí Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2018/2019.

Věřím, že vám aktuální vydání našeho informačního bulletinu poskytne řadu zajímavých a využitelných informací a přeji vám příjemné čtení.

Inspirace pro zkvalitňování výuky - vzdělávací program k podpoře práce učitelů

Česká školní inspekce připravila pro pedagogy základních a středních škol specifický vzdělávací program, jehož cílem je nabídnout učitelům podrobnější seznámení s uvolněnými úlohami z mezinárodních šetření výsledků vzdělávání (na příkladu úloh z TIMSS 2015 a PISA 2015), a poskytnout tak inspiraci ke zkvalitňování výuky přírodovědných předmětů a matematiky na základních a středních školách.

PhDr. Ondřej Andrys, MAE, MBA
náměstek ústředního školního inspektora

Didaktický potenciál uvolněných úloh

Obě mezinárodní šetření (**PISA** i **TIMSS**) poskytují velmi důležité informace o **výkonnosti naší vzdělávací soustavy v mezinárodním srovnání**. **Testové úlohy**, které jsou v těchto šetřeních používány, mají zároveň **výrazný didaktický potenciál**, a lze se jimi inspirovat nebo s nimi pracovat přímo ve výuce. Součástí vzdělávacího programu jsou i náměty k využití digitálních technologií jak ve výuce, tak při hodnocení. Účastníci vzdělávacího programu se zároveň naučí pracovat s inspekčním **systémem elektronického testování InspIS SET** v **modulu školního testování**.

Vzdělávací program navazuje na obdobně koncipovaný program zaměřený na využívání úloh z TIMSS 2015 a PISA 2015, který Česká školní inspekce realizovala od podzimu 2017 do jara 2018 a kterého se zúčastnily již téměř 3 000 učitelů ze všech krajů České republiky. Na základě zpětné vazby od účastníků je v tomto programu **ještě více posílena didaktická složka** na úkor teoretických informací o jednotlivých mezinárodních šetřeních.

Struktura programu

Vzdělávací program je tvořen **dvěma typy seminářů** a jako celek

Seminář č. 1 pro učitele 1. stupně ZŠ – uvolněné úlohy z TIMSS 2015
RÁMCOVÝ PROGRAM

Pojetí matematiky a přírodovědy v TIMSS 2015

- Seznámení se základními informacemi o šetření TIMSS a s pojetím testovaných oblastí.
- Získání přehledu o výsledcích českých žáků v mezinárodním kontextu (nejen v posledním testování, ale i z hlediska dlouhodobého vývoje).
- Ukázka některých aspektů vzdělávání v českých školách v porovnání se situací v zahraničí, které vyplynuly z dotazníků pro učitele i žáky zadávaných v rámci testování.

Práce s uvolněnými testovými úlohami

- Seznámení se zdroji, z nichž lze uvolněné úlohy čerpat.
- Ukázky vybraných uvolněných úloh a diskuze nad různými možnostmi jejich didaktického využití.
- Seznámení se způsoby vyhodnocování úloh a diskuze nad analýzou výsledků českých žáků v konkrétních testových úlohách.
- Praktická ukázka dalších možných aktivit, které mohou podpořit porozumění žáka dané problematice řešené v úlohách.
- Možnost gradace úloh jako nástroj možné individualizace výuky dle vzdělávacích potřeb žáka.

Přestávka

Tvorba úloh, práce v hodině

- Seznámení s metodikou tvorby testových úloh TIMSS 2015.
- Tvorba vlastních úloh.
- Ukázky práce učitele (videonahrávky), analýza a následná diskuze nad vybranými momenty činnosti učitele i reakcemi žáků jako dvou předních aspektů ovlivňujících průběh vzdělávacího procesu.

Přestávka

Práce s uvolněnými úlohami TIMSS v modulu InspIS SET

- Účel a určení systému InspIS, základní seznámení s moduly InspIS.
- Základní komponenty systému (katalog úloh – využití úloh z veřejné databanky České školní inspekce, možnost tvorby vlastních úloh; katalog testů – využití testů z veřejné databanky České školní inspekce, možnost tvorby vlastních testů).
- Průvodce zadáním, realizací a vyhodnocením testu ve zjednodušeném režimu školního testování.
- Praktické ukázky využití uvolněných testových úloh z mezinárodních šetření.
- Praktické ukázky sestavení vlastního testu.
- Možnosti využití školního testování a mobilní aplikace InspIS SETmobile.

Závěr, ukončení semináře

synergicky postihuje vzdělávání na **nižším stupni základních škol** (seminář č. 1 zaměřený na práci s uvolněnými úlohami z TIMSS 2015) i **vyšším stupni základních škol, nižším stupni víceletých gymnázií a středních školách** (seminář č. 2 zaměřený na práci s uvolněnými úlohami z PISA 2015).

Semináře jsou realizovány v délce 6 hodin, na každém semináři je vždy maximálně 15 účastníků. Ti mají ve školicí místnosti k dispozici pro zapůjčení notebooky, aby bylo možné s uvolněnými úlohami pracovat přímo v systému InspIS SET. Na každý seminář se může přihlásit i **více účastníků z jedné školy**, přičemž účast na semináři je zcela **zdarma**. ◂

MÍSTA A TERMÍNY KONÁNÍ -TIMSS 2015	
Praha: CBRE s.r.o. | Asset Services – Office & Industrial, Vinohradská 184, Praha 2 *(Určeno také pro Středočeský kraj)*	11. 9. | 12. 9. | 13. 9. | 14. 9.
Liberec: Hotel Liberec s.r.o., Šaldovo náměstí 1345/6, 460 01 Liberec 1	17. 9. | 18. 9. | 19. 9. | 20. 9. | 21. 9.
Karlovy Vary: Podnikatelský inkubátor Kanov, Závodní 278	2. 10. | 3. 10.
Plzeň: Veřejná informační služba spol. s r. o., Farského 14	8. 10. | 9. 10. | 10. 10.
Ústí nad Labem: JACER – CZ, a. s., nám. Prokopa Velikého 466	15. 10. | 16. 10. | 17. 10. | 18. 10. | 19. 10.
České Budějovice: METROPOL, spol. s r.o., Senovážné náměstí 2	9. 10. | 10. 10. | 15. 10. | 16. 10.
Jihlava: JMA stavební, spol. s r.o., Pávovská 4493/15b	6. 11. | 7. 11. | 8. 11. | 9. 11.
Hradec Králové: Adalbertinum, Československého armády 300 *(Určeno také pro Pardubický kraj)*	13. 11. | 14. 11. | 15. 11. | 16. 11. | 26. 11. | 27. 11. | 28. 11. | 29. 11.
Zlín: NWT, a. s., třída Tomáše Bati 269	5. 11. | 6. 11. | 7. 11.
Ostrava: VÍTKOVICE, a.s., Kotkova 4	7. 11. | 8. 11. | 9. 11.
Brno: Sluneční dvůr, Přemyslovo náměstí 1325/26, Brno-Slatina	26. 11. | 27. 11. | 28. 11. | 29. 11. | 30. 11.
Olomouc: Restaurace a penzion Fojtství, E. F. Buriana 91	26. 11. | 30. 11.

Seminář č. 2 pro učitele 2. stupně ZŠ, nižšího stupně víceletých gymnázií a SŠ – uvolněné úlohy z PISA 2015
RÁMCOVÝ PROGRAM

Mezinárodní šetření PISA

- Seznámení se základními informacemi o šetření PISA a získání přehledu o vývoji výsledků českých žáků.
- Seznámení s pojetím testovaných oblastí šetření PISA se zaměřením na přírodovědnou gramotnost v PISA 2015.
- Získání přehledu o hodnocení, sledovaných dovednostech a znalostech a o jejich vazbě na uvolněné testové úlohy.

Úlohy a otázky v šetření PISA, rozbor vybraných přírodovědných a matematických úloh

- Seznámení s metodikou tvorby testových úloh PISA pro oblast přírodovědné gramotnosti.
- Seznámení s ukázkami uvolněných testových úloh z přírodovědné a matematické gramotnosti (PISA 2015 a PISA 2012).
- Praktické ukázky rozboru úlohy, seznámení se způsobem vyhodnocování úloh, diskuze nad didaktickým využitím úloh.
- Seznámení se zdroji, z nichž lze uvolněné úlohy čerpat.

Přestávka

Rozbor úloh PISA 2015 a tvorba vlastních testových úloh

- Praktická ukázka rozboru, diskuze nad didaktickým využitím a vyhodnocováním interaktivních úloh PISA 2015.
- Seznámení s ukázkami vybraných ICT nástrojů využitelných při výuce.
- Dílna – tvorba testových úloh (skupinová i individuální forma).
- Diskuze nad specifiky a možnostmi elektronického zadávání testových úloh.

Přestávka

Práce s uvolněnými úlohami PISA v systému InspIS SET

- Účel a určení systému InspIS, základní seznámení s moduly InspIS.
- Základní komponenty systému (katalog úloh – využití úloh z veřejné databanky České školní inspekce, možnost tvorby vlastních úloh; katalog testů – využití testů z veřejné databanky České školní inspekce, možnost tvorby vlastních testů).
- Průvodce zadáním, realizací a vyhodnocením testu ve zjednodušeném režimu školního testování.
- Praktické ukázky využití uvolněných testových úloh z mezinárodních šetření.
- Praktické ukázky sestavení vlastního testu.
- Možnosti využití školního testování a mobilní aplikace InspIS SETmobile.

Závěr, ukončení semináře

MÍSTA A TERMÍNY KONÁNÍ - PISA 2015	
Praha: CBRE s.r.o. | Asset Services – Office & Industrial, Vinohradská 184, Praha 2 *(Určeno také pro Středočeský kraj)*	17. 9. | 18. 9. | 19. 9. | 20. 9. | 21. 9.
Karlovy Vary: Podnikatelský inkubátor Kanov, Závodní 278	4. 10. | 5. 10.
Plzeň: Veřejná informační služba spol. s r. o., Farského 14	11. 10. | 12. 10. | 15. 10. | 16. 10.
Ústí nad Labem: JACER – CZ, a. s., nám. Prokopa Velikého 466	10. 10. | 11. 10. | 12. 10. | 22. 10. | 23. 10.
České Budějovice: METROPOL, spol. s r.o., Senovážné náměstí 2	11. 10. | 12. 10. | 17. 10. | 18. 10. | 19. 10.
Jihlava: JMA stavební, spol. s r.o., Pávovská 4493/15b	12. 11. | 13. 11. | 14. 11. | 15. 11. | 16. 11.
Hradec Králové: Adalbertinum, Československého armády 300 *(Určeno také pro Pardubický kraj)*	19. 11. | 20. 11. | 21. 11. | 22. 11. | 23. 11.
Zlín: NWT, a. s., třída Tomáše Bati 269	8. 11. | 9. 11.
Ostrava: VÍTKOVICE, a.s., Kotkova 4	12. 11. | 13. 11. | 14. 11. | 15. 11. | 16. 11.
Brno: Sluneční dvůr, Přemyslovo náměstí 1325/26, Brno-Slatina	21. 11. | 22. 11. | 23. 11. | 3. 12. | 4. 12. | 5. 12. | 6. 12. | 7. 12.
Olomouc: Restaurace a penzion Fojtství, E. F. Buriana 91	27. 11. | 28. 11. | 29. 11.

***POZVÁNKY** jsou **ŠKOLÁM V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH** zasílány také **ADRESNĚ** prostřednictvím e mailové zprávy, a to vždy s několikatýdenním předstihem před prvním termínem konání vzdělávacího programu v daném regionu.*

Informace pro přihlášení k účasti na vzdělávacím programu

Inspirace pro zkvalitňování výuky přírodovědných předmětů a matematiky

Využití didaktického potenciálu uvolněných testových úloh z mezinárodních šetření TIMSS 2015 a PISA 2015

Na vzdělávací program se **registrují samostatně** přímo jeho **účastníci** - učitelé (nikoli přes ředitele školy), a to **prostřednictvím** systému **InspIS E-LEARNING**.

Registraci s výběrem konkrétního data konání semináře musí provést každý **účastník samostatně** dle následujícího návodu.

Pokud zájemce o účast na vzdělávacím programu (pedagogický pracovník školy) **dosud nemá vytvořen účet v systému InspIS** (nepracoval dosud např. v systémech InspIS DATA nebo InspIS ŠVP), bude před níže popsanou registrací nejprve nutné **vytvořit** si vlastní **účet**. To je třeba provést prostřednictvím **registračního formuláře v InspIS DATA** na adrese **https://inspis.csicr.cz**, volba ***Vytvořit nový účet***.

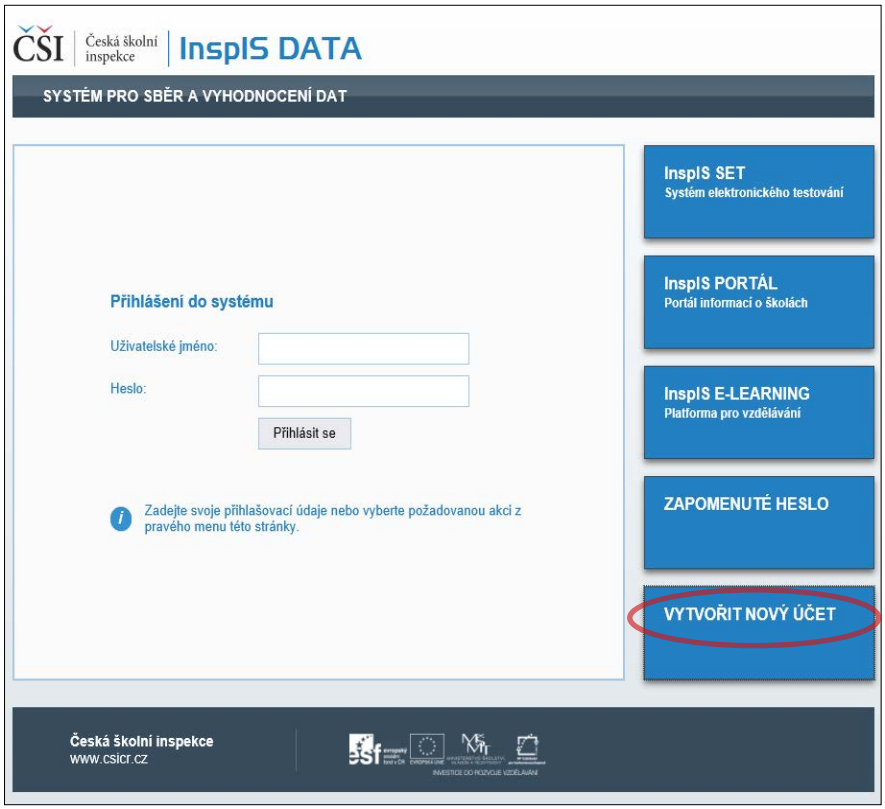

Po vyplnění formuláře **obdrží** pedagog na zadaný e-mail **zprávu s odkazem**, přes který je požadavek na vytvoření účtu **nutné potvrdit**. V dalším emailu pak **obdrží heslo pro přihlášení** (uživatelským jménem bude e-mailová adresa).

Pokud si však uživatel tímto způsobem vytvoří nový účet, jeho **použití pro registraci na vzdělávací program v InspIS E-LEARNING** bude možné až **po uplynutí cca 30–60 minut** (přenos dat mezi systémy InspIS).

Pokud zájemce o účast na vzdělávacím programu již účet v systému InspIS vytvořen má (nebo si ho dle předcházející instrukce nově vytvořil), je třeba se přihlásit do systému **InspIS E-LEARNING** (**https://elearning.csicr.cz**).

Výběr semináře - TIMSS 2015 nebo PISA 2015

Nyní již pedagog postupuje jako uživatel v InspIS E-LEARNING.

V sekci ***Nabízené kurzy*** se objeví **nabídka termínů seminářů**, v této sekci je třeba zvolit možnost ***Otevřít***.

V sekci ***Nabízené kurzy*** budou uvedeny všechny vypsané termíny a místa pro semináře TIMSS 2015 a PISA 2015. Po **výběru příslušného termínu a zaměření semináře**, který se koná v daném kraji, se pedagog do kurzu **registruje**.

Potvrzení o registraci bude účastníkovi zasláno e-mailovou zprávou.

Pro jakékoli dotazy nebo pro zrušení registrace na vzdělávací program je možné využít systém InspIS HELPDESK (**https://helpdesk.csicr.cz**), téma požadavku: Vzdělávací akce a semináře ČŠI, nebo e-mail **martina.pechova@csicr.cz**.

Soustředění lektorů vzdělávacích programů České školní inspekce (Praha, ústředí České školní inspekce, 6. 9. 2018).

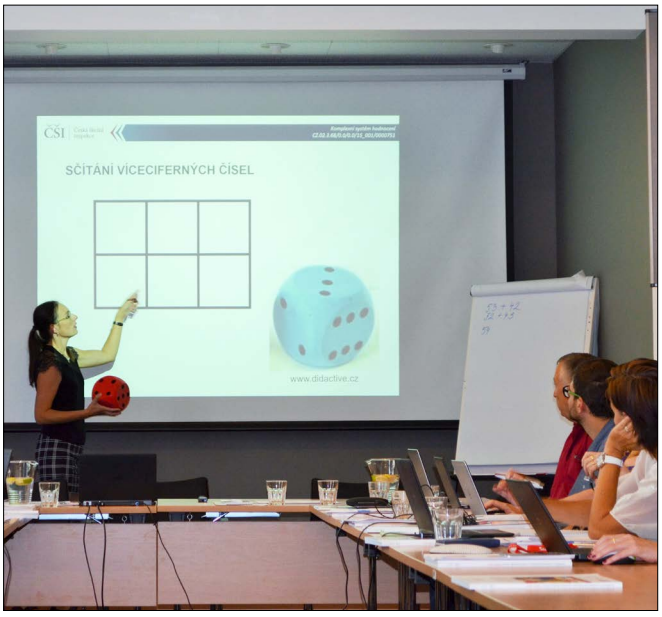

FOTO | Martina Pechová, ČŠI

Platforma InspIS PORTÁL je stále oblíbenější, školy by měly své informace aktualizovat

*V roce 2015 uvedla Česká školní inspekce do veřejného provozu systém InspIS PORTÁL (**https://portal.csicr.cz/**), který na jednom místě shromažďuje užitečné a co možná nejkomplexnější informace o školách a školských zařízeních (dále jen „školy") zapsaných do školského rejstříku, od mateřských škol až po konzervatoře či vyšší odborné školy, od škol veřejných přes školy soukromé až po ty zřizované církvemi. Za poslední rok zaznamenal tento systém více než **sto tisíc unikátních návštěv**, což svědčí o jeho rostoucí oblíbenosti ze strany veřejnosti, která InspIS PORTÁL stále častěji využívá.*

Bc. Kamil Melichárek
ředitel odboru ICT

K čemu InspIS PORTÁL slouží

Jde o **webovou platformu pro prezentaci nejrůznějších informací o školách**. Stačí jen zadat požadovaná kritéria a InspIS PORTÁL nabídne **přehled všech dostupných škol** či **školských zařízení**, které odpovídají zadaným filtrovacím podmínkám. Vyhledávat je možné nejen pomocí **základních filtrů**, jakými jsou např. druh školy nebo geografické parametry, ale také s použitím **pokročilých** filtrů, jako např. velikost školy, bezbariérový přístup, dopravní dostupnost, roční školné, výuka cizích jazyků či přítomnost specialistů. Po vyplnění formuláře InspIS PORTÁL vygeneruje přehled všech škol, které **odpovídají zadaným parametrům**, a uživatel si následně může zobrazit detailní profil těchto škol. Tyto souvislosti jsou přehledně zobrazeny v **tomto prezentačním videu**.

Rozsah informací

Kromě **základních informací**, jako je adresa, kontakty či odkaz na webovou prezentaci, je zobrazena také **charakteristika školy** či **poskytovaného vzdělávání** a další **specifika a zajímavosti**. Informovat tak lze např. o zaměření školy, speciálně vybavených učebnách, specifických akcích školy, zapojení do projektů či mezinárodní spolupráce, způsobech hodnocení, výuce cizích jazyků, specifických formách podpory poskytované žákům, ICT vybavenosti nebo způsobech informování rodičů. Mnohé školy publikují v InspIS PORTÁL také své **školní vzdělávací programy, výroční zprávy, rozvrhy hodin, seznamy kroužků a další užitečné dokumenty**.

Informace je třeba udržovat aktuální

Základní informace se automaticky kopírují ze školského rejstříku a systémů České školní inspekce, ovšem podrobnosti o své charakteristice,

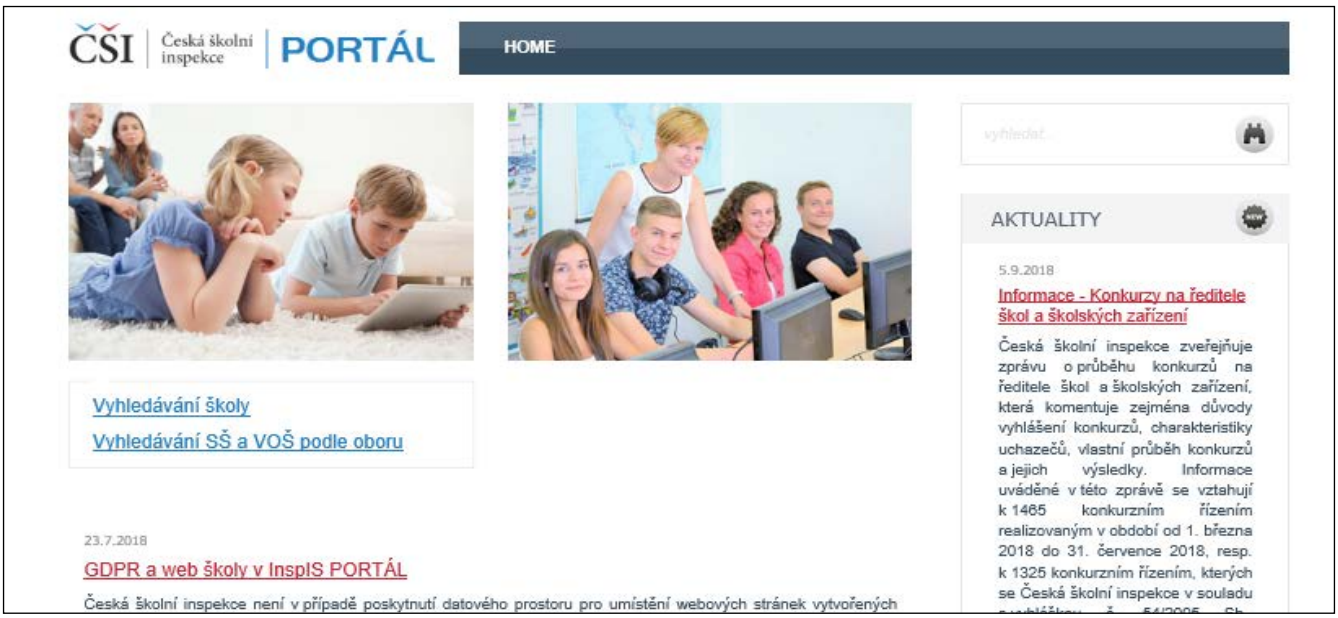

výuce či aktivitách musí do systému zadat **přímo jednotlivé školy**. Vždy tedy záleží na tom, jak **pečlivě a zodpovědně** k **zadávání údajů** do systému **ředitelé konkrétních škol přistoupí.** Aby byl systém **co nejvíce užitečný**, je samozřejmě třeba, aby své profily vyplnil **co největší počet škol**, a zároveň aby školy ty **informace** či **dokumenty**, které **se v čase proměňují**, **udržovaly stále aktuální**.

Česká školní inspekce tedy všechny **školy, které dosud své profily nevyplnily, vybízí k tomu, aby tak učinily**, a ty školy, které své profily vyplnily jednorázově, aby **zkontrolovaly** jejich **aktuálnost**. Naplněný systém InspIS PORTÁL obsahující stále aktuální informace a údaje o školách pak bude mít velký potenciál dobře sloužit jako důležitý nástroj pro komunikaci škol s veřejností, zejména tou rodičovskou.

Vytvoření profilu školy nebo jeho aktualizace je velmi snadná a je popsána **v tomto videomanuálu** (tomuto tématu je věnován blok od času 9:40 do konce videa).

Web školy v InspIS PORTÁL

Zejména menší školy mohou ocenit další službu systému InspIS PORTÁL, kterou je **možnost vytvořit a spravovat** svou **vlastní webovou stránku**, a to bez nutnosti řešení dalších náležitostí, jako je zajištění vlastní internetové adresy, placených služeb webhostingu apod. To může být právě pro malé školy značnou komplikací s ohledem na jejich personální a finanční možnosti. I taková škola však může díky InspIS PORTÁL provozovat **obsahově bohatý, atraktivní a aktualizovaný web** (**příklad zde**), pro jehož správu zcela postačí skutečně základní uživatelské ICT dovednosti (**příručka zde**). Tato služba je pro školy samozřejmě také zcela **zdarma**. ◄

Ukázka možného zobrazení školního webu vytvořeného v systému InspIS PORTÁL

Náhled webové platformy InspIS PORTÁL pro snadné vyhledávání škol

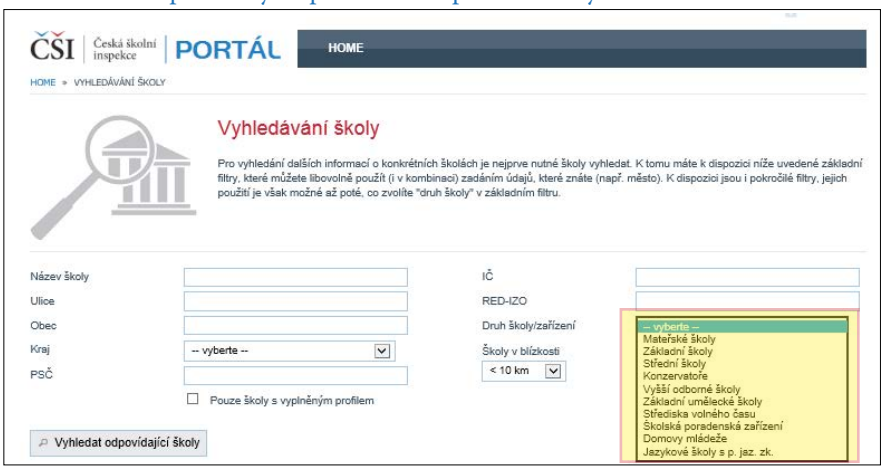

Základní podmínkou vyhledávání v systému InspIS PORTÁL je vyplnit do formuláře „druh školy" (např. MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ, ZUŠ apod.) v přednastaveném seznamu (viz žlutý rámeček výše). Vyhledávání je vhodné místopisně upřesnit podle kraje, města/obce, případně ulice. V InspIS PORTÁLu lze využívat i pokročilé filtry (např. velikost školy, bezbariérový přístup, dopravní dostupnost, roční školné, výuka cizích jazyků či přítomnost specialistů.

Příklad zobrazení vyplněných profilů vybrané školy v systému InspIS PORTÁL

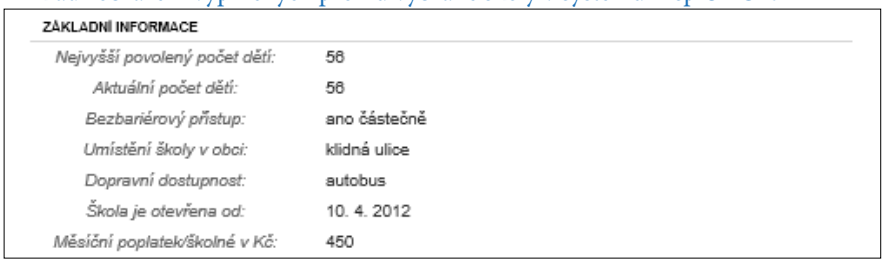

ZÁKLADNÍ INFORMACE	
Nejvyšší povolený počet dětí:	56
Aktuální počet dětí:	56
Bezbariérový přístup:	ano částečně
Umístění školy v obci:	klidná ulice
Dopravní dostupnost:	autobus
Škola je otevřena od:	10. 4. 2012
Měsíční poplatek/školné v Kč:	450

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	
Zaměření :	všeobecné
Speciálně vybavené odborné učebny:	biologie, knihovna, hudební výchova, výtvarná výchova, fyzika, chemie, cizí jazyky, ICT, zeměpis
Prostory pro výuku tělesné výchovy:	v areálu školy, tělocvična/sportovní hala, venkovní hřiště, posilovna, sportovní areál (atletika)
Specifické akce školy (pravidelné):	besídky/akademie, plesy, tématické/projektové dny, exkurze, návštěvy kulturních akcí, sportovní dny
Zapojení ve specifických programech :	Zdravomat
Mezinárodní spolupráce:	jazykový pobyt v zahraničí, výměnné pobyty, partnerské školy, studijní pobyt v zahraničí, společné projekty se zahraničním subjektem
Zapojení do evropských projektů:	ano
Školní parlament:	ano
VZDĚLÁVÁNÍ	
Způsob hodnocení:	známkou
Výuka cizích jazyků:	anglický, německý, francouzský, italský, španělský

Česká školní inspekce ověří úroveň žáků v gramotnostech a dopravní výchově

Na podzim 2018 provede Česká školní inspekce další zjišťování výsledků vzdělávání prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET. Zjišťování bude zaměřeno na výsledky žáků 4., 6., 8. a 9. ročníku ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, žáků 3. ročníku čtyřletých SŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií a studentů 2. ročníku VOŠ. Sledovanými oblastmi budou jazyková gramotnost, přírodovědná gramotnost, informační gramotnost a témata související s dopravní výchovou.

Mgr. Petr Suchomel, Dr.
vedoucí oddělení metodik a analýz

V každé škole zařazené do testovaného vzorku budou zjišťovány výsledky žáků či studentů pouze jednoho z uvedených ročníků a pouze v jedné z uvedených oblastí.

Cíle zjišťování

Cílem zjišťování výsledků vzdělávání bude poskytnout žákům, jejich zákonným zástupcům, učitelům, ředitelům škol i státu objektivizovanou a relevantní informaci o výsledcích vzdělávání. **Zjišťování bude ověřovat míru dosažení vybraných očekávaných výstupů podle příslušných RVP**. Získané informace budou vedle využití v rámci inspekčního hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání využitelnou zpětnou vazbou pro žáky a jejich zákonné zástupce (objektivní informace o míře získaných vědomostí a dovedností), ale také významným evaluačním nástrojem pro školy (vlastní hodnocení efektivity vzdělávání) a zdrojem potřebných datových podkladů pro případné úpravy kurikulárních dokumentů, zejména z pohledu sledování, hodnocení a případných úprav cílů vzdělávání.

Vypovídací hodnota výsledků

Výsledky tohoto testování samy o sobě samozřejmě neřeknou, zda je škola či výuka v ní dobrá nebo špatná. Výsledek v testu nevypovídá ani o tom, jak dobrý je v tom či onom předmětu žák, případně třída – na to testy postihují příliš úzké spektrum vzdělávacích cílů. **Z výsledků testu** nebo jeho tematických částí však **bude možné vyčíst důležité informace o tom, které z dovedností zahrnutých v testech jsou žáci schopni uplatnit lépe a které hůře, a promítnout pak tyto informace do budoucí výuky**. Na úrovni vzdělávacího systému budou výsledky výběrového zjišťování např. významným indikátorem správnosti nastavení výstupů v příslušném RVP, podkladem pro hodnocení efektivity vzdělávání nebo zdrojem důležitých podnětů pro didaktiky jednotlivých vzdělávacích oborů.

Organizace

Zjišťování výsledků vzdělávání bude provedeno v termínu **od 12. do 23. listopadu 2018**. Určení konkrétních dnů pro provedení vlastního testování v jednotlivých školách v rámci výše stanoveného rozpětí je zcela na rozhodnutí ředitele školy – bude možné, aby všichni žáci řešili testy ve stejný den, stejně tak bude možné testování rozdělit do více dní, nejpozději však do 23. listopadu 2018 (včetně případných náhradních termínů pro žáky, kteří v den určený školou pro testování chyběli). **Žáci obdrží výsledek svého testu ihned po jeho ukončení, souhrnné výsledky** pak budou k dispozici **po 10. prosinci 2018**. Testy budou částečně přizpůsobeny žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich účast však bude dobrovolná, a zůstane tedy na rozhodnutí ředitele školy.

InspIS SET

Zjišťování výsledků vzdělávání bude realizováno prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET (v modulu certifikovaného testování) a s využitím testovací aplikace, která se instaluje na každý počítač ve škole (např. v počítačové učebně), pomocí kterého má být elektronické zjišťování výsledků žáků realizováno.

Závěr

Všechny školy, které byly zařazeny do vzorku pro testování, obdržely příslušnou informaci již v polovině měsíce června, tak aby s touto skutečností mohli jejich ředitelé počítat již při přípravě školního roku 2018/2019. Další informace a instrukce jsou dotčeným školám zasílány průběžně. Ověřování výsledků žáků a studentů ve sledovaných oblastech je součástí šířeji koncipovaného šetření České školní inspekce, jehož součástí je také prezenční inspekční činnost zaměřená na hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání ve vybraných gramotnostech a v tématech souvisejících s dopravní výchovou. **Komplexní výstupy v podobě tematických zpráv** budou k dispozici **na konci školního roku 2018/2019**. ◂

Vybrané aspekty školního vzdělávání ovlivňující výsledky žáků – sekundární analýzy PISA 2015 a TIMSS 2015

V květnu 2018 zveřejnila Česká školní inspekce sekundární analýzy dat z mezinárodních šetření PISA 2015 a TIMSS 2015, které se zabývají hledáním faktorů ovlivňujících úspěšnost žáků, kteří byli v těchto šetřeních testováni. Zadáním byla analýza faktorů z následujících oblastí: složení a velikost třídy; kvalita učitele, motivovanost učitele a vyučovací metody; vliv využívání informačních a komunikačních technologií na efektivitu výuky. Cílem analýzy bylo zjistit, do jaké míry mají tyto faktory schopnost potlačit či alespoň omezit již v minulosti opakovaně prokázaný zásadní vliv socioekonomického zázemí testovaných žáků na jejich výsledky v šetřeních PISA 2015 a TIMSS 2015. Obě sekundární analýzy jsou k dispozici na webových stránkách České školní inspekce (-zde- a -zde-), v následujícím článku představujeme hlavní zjištění a závěry.

doc. PhDr. Tomáš Lebeda, Ph.D.
externí spolupracovník ČŠI

doc. Mgr. Daniel Marek, M.A., Ph.D.
externí spolupracovník ČŠI

Socioekonomická struktura

Podstatná část závěrů obou analýz souvisí s rozdílnou socioekonomickou strukturou žáků navštěvujících analyzované školy, resp. **geografickým rozložením obyvatelstva s nižším socioekonomickým statusem**. Proto je na systémové úrovni nezbytné, aby byly tyto rozdíly vnímány při plánování a realizaci nejrůznějších systémových opatření a aby byla **zvláštní pozornost věnována znevýhodněným regionům**. Bez promyšleného zavádění opatření se totiž mohou některá z nich ukázat dokonce jako kontraproduktivní (např. nákup interaktivních tabulí a jejich omezené využití).

Regionální odlišnosti

Obě analýzy prokázaly, že se **výsledky žáků ve všech testovaných oblastech** (matematické, přírodovědné a čtenářské gramotnosti) **napříč kraji odlišují**. Tyto rozdíly z velké míry vysvětluje průměrný socioekonomický status žáků a také sociální kapitál v jednotlivých krajích. **Vyššího skóre dosahují žáci v krajích**, jež se vyznačují **vyšším průměrným socioekonomickým statusem obyvatel** a rovněž **vyšším sociálním kapitálem**.

Venkovské a městské školy

Rozdílné výsledky venkovských a městských škol jsou **způsobeny rozdílnou socioekonomickou strukturou žáků** navštěvujících tyto školy. Výsledné skóre je tedy primárně ovlivněno geografickým rozložením obyvatelstva s nižším socioekonomickým statusem.

Sociální status

Socioekonomický status žáka je **stěžejním faktorem** pojícím se s jeho **výsledky**. Významným zjištěním obou analýz je, že **s rostoucím socioekonomickým statusem na úrovni školy vliv socioekonomického statusu žáka na výsledky klesá**. Znamená to, že pokud žák s nízkým socioekonomickým statusem chodí do školy, která se vyznačuje vyšším průměrným socioekonomickým statusem, dosahuje lepších výsledků, než kdyby navštěvoval školu, kde je průměrná míra socioekonomického statusu nízká. Zjištění tak podporuje **orientaci na vzdělávání žáků v heterogenních třídách**.

S výsledky žáků pozitivně souvisí i jejich **motivace**.Sekundární analýza PISA 2015 poukázala na skutečnost, že motivace **může být** rovněž **podmíněna socioekonomickou skladbou školy**. Málo motivovaní žáci dosahují vyššího skóre ve školách s vyšším průměrným socioekonomickým statusem, než dosahují motivovaní žáci ve školách s nízkým průměrným socioekonomickým statusem. Toto zjištění poukazuje na možné znevýhodnění žáků v důsledku socioekonomického kontextu školy.

Velikost tříd

V případě šetření **PISA 2015** byla **gymnázia** (víceletá i čtyřletá) **jediným typem školy**, v němž **žáci** průměrně početně větších tříd dosahovali **lepších výsledků v testech přírodovědné i matematické gramotnosti**, u ostatních typů škol nebyla souvislost mezi velikostí třídy a výsledky nalezena. V rámci šetření TIMSS 2015 sice byla prokázána slabší pozitivní souvislost mezi velikostí třídy a výsledky žáků (a to i po kontrole velikosti obce a socioekonomického statusu žáků a škol), nicméně i v tomto případě je nutné připustit možné spolupůsobení celé škály dalších faktorů.

ICT a internet

Analýza šetření TIMSS odhalila jistý **pozitivní vztah mezi dosaženým skóre v oblasti matematiky** a **přírodovědy** a **využíváním ICT učiteli při výuce**. Naopak bylo prokázáno, že **časté používání ICT nástrojů ve výuce přímo žáky** bylo s jejich **výsledky** spojeno **negativně**.

Jedním ze závěrů analýzy PISA bylo, že **školy**, v nichž jsou **ICT prostředky** k aktivnímu využití **dostupné všem učitelům**, **dosahují lepších výsledků v testech přírodovědné gramotnosti**. Samotné používání internetu ve výuce mělo negativní dopad na skóre žáků, a to konkrétně v případě škol s vyšším socioekonomickým statusem.

Důležitá zjištění odhalily analýzy v oblastech mimoškolního využívání ICT žáky a přístupu k nim. Zatímco v rámci analýzy TIMSS se prokázalo, že žáci, kteří disponují vlastním počítačem, dosahují horších výsledků ve srovnání s těmi, kteří se o počítač doma dělí, tak analýza šetření PISA poukázala na skutečnost, že ačkoliv může být pozitivní přístup žáků k ICT a vlastní vnímaná kompetence přínosem, příliš dlouhá doba strávená na internetu či přílišná závislost se může projevit opačným způsobem. Zdá se tedy, že stejně jako může **vhodně nastavené umírněné využívání ICT žáky** znamenat **přínos**, **nadužívání může škodit**. Při snaze o komplexní pohled na začleňování ICT do výuky je nicméně potřeba zvážit dopad širší škály různých faktorů.

Metody výuky a kvalita učitele

Na základě výsledků analýz nelze poukázat na konkrétní výukové metody, které by se nezpochybnitelně pojily s dosaženými výsledky žáků v testováních. Ani v jednom z šetření se neprokázalo, že by **výukové metody**, které lze označit za **moderní**, pozitivně ovlivňovaly výsledky žáků. Analýza šetření PISA však odhalila, že **ve školách, kde byly podobné metody využívány častěji, dívky nedosahovaly horších výsledků v testech přírodovědné gramotnosti ve srovnání s chlapci**. Naopak platí, že ve školách, kde se tyto metody nevyužívaly v takové míře, dosahovaly v testováních dívky horších výsledků než chlapci. Pozitivní dopad podobných metod se prokázal spíše u žáků s vyšším socioekonomickým statusem, u žáků s nižším socioekonomickým statusem může být dopad negativní. Tento vztah se ale po zvážení typu školy ukázal být významným jen u gymnaziálních žáků.

Analýza šetření TIMSS prokázala **pozitivní souvislost mezi využíváním alternativních učebnic matematiky na školách a výsledky z testů matematické gramotnosti**, což se potvrdilo rovněž napříč kognitivními oblastmi (znalosti, aplikace, zdůvodňování). Zároveň může mít využívání alternativních učebnic **pozitivní dopad zejména na školách s nižším socioekonomickým statusem**. Většinou jsou to ovšem právě ony, které podobné učebnice využívají v nejmenší míře. V každém případě je **důležité**, aby byli **učitelé na vhodné zavádění nových prvků a přístupů do výuky** dostatečně **profesně připraveni** a aby **dokázali hodnotit účinnost** konkrétních **metod**, které do výuky zařazují.

Obě analýzy shodně poukazují na **význam kvalifikovanosti a kompetencí učitelů**. Analýza PISA tak učinila prostřednictvím nalezeného pozitivního vztahu mezi podílem plně kvalifikovaných učitelů na školách a výsledky žáků, v případě TIMSS byla pozornost směřována ke specializaci učitelů prokázáním skutečnosti, že žáci, které v hodinách matematiky a přírodních věd vyučují učitelé specializující se na matematiku a přírodní vědy, dosahují lepších výsledků než žáci, které učitelé-specialisté neučí.

Sebevědomí a spokojenost

Některé výukové metody, které negativně souvisí s výsledky testů šetření PISA, naopak pozitivně souvisí se sociálně emočními schopnostmi žáků (jejich sebedůvěrou a instrumentální motivací). Příkladem je **index badatelsky orientovaného učení** v přírodovědných hodinách, který sleduje metody jako třídní debatu, možnost navrhování pokusů žáky a aplikaci konceptů do reálného života.

V rámci zkoumání faktoru kvality učitele a vlivu na výsledky vzdělávání žáků analýza TIMSS upozornila na skutečnost, jak důležitou úlohu může zvláště u méně sebevědomých žáků sehrát spokojenost jejich vyučujícího. Analýza odhalila, že právě **u žáků, kteří si v matematice nevěří, může spokojený učitel pozitivně ovlivnit** jejich **dosažené výsledky**.

Analýza PISA v této oblasti hovoří o tom, že pokud sebevědomí žáci docházejí do škol, v nichž učí spokojení učitelé, dosahují daleko lepších výsledků než méně sebevědomí žáci. Pokud však navštěvují školu, kde jsou učitelé spíše nespokojení, dosahují sebevědomí žáci stejných výsledků jako žáci, kteří si v hodinách matematiky nevěří. Spolu s debatou o podmínkách výuky žáků je proto nutné klást **důraz na podmínky** samotných **vyučujících**. ◂

Česká školní inspekce uspořádala seminář k problematice týmové spolupráce žáků

Ve čtvrtek 24. května 2018 se na ústředí České školní inspekce uskutečnil odborný seminář věnovaný oblasti týmového řešení problému v mezinárodním šetření PISA a významu této oblasti pro studijní a pracovní uplatnění mladých lidí. Semináře se zúčastnilo na padesát odborníků z řad zástupců pedagogických asociací, zřizovatelů škol, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Národního ústavu pro vzdělávání, České školní inspekce, akademického sektoru i neziskových organizací působících v oblasti vzdělávání.

PhDr. Josef Basl, Ph.D.
vedoucí oddělení mezinárodních šetření

V úvodu semináře ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal zdůraznil význam zapojování České republiky do mezinárodních šetření, jako je PISA, TIMSS nebo PIRLS. **Realizace mezinárodních šetření výsledků vzdělávání** totiž umožňuje získávat důležitý **externí pohled** na tuzemský vzdělávací systém, který je pak synergicky propojován se zjištěními z různých typů národních aktivit v oblasti hodnocení kvality vzdělávání. Česká školní inspekce navíc systematicky vyhledává také **možnosti, jak inspiraci z mezinárodních šetření přenášet přímo ke školám a učitelům**. Příkladem mohou být pravidelně vydávané **publikace s uvolněnými testovými úlohami**, které mají výrazný didaktický potenciál a které mohou vhodně doplnit výukové metody a formy uplatňované učiteli na různých stupních škol. S konkrétní ukázkou testové úlohy pro **oblast týmového řešení problému** byli seznámeni i účastníci semináře v příspěvku Radka Blažka, národního koordinátora šetření PISA působícího v oddělení mezinárodních šetření České školní inspekce. Jeho příspěvek představil i hlavní aspekty dané oblasti a specifika spojená s jejím testováním.

Záměrem odborného setkání bylo zejména nabídnout prostor pro **diskusi nad budoucím vývojem vzdělávání** a nad poměrně novými a inovativními oblastmi, na které se vzdělávací systémy snaží reagovat, zapojovat je do kurikula a vytvářet nástroje pro jejich sledování a hodnocení. **Hlavním řečníkem** semináře proto byla **Yuri Belfali, vedoucí divize pro předškolní a školní vzdělávání Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj** (OECD). Ta ve svých příspěvcích představila důvody pro sledování oblasti týmového řešení problému ze strany OECD v rámci mezinárodního šetření PISA a seznámila účastníky semináře s hlavními zjištěními z testování sledované oblasti. Následně **představila důležitost zasazení týmového řešení problému do širšího rámce očekávaného budoucího vývoje v oblasti vzdělávání a trhu práce** a představila koncept, se kterým OECD pracuje pro období do roku 2030. OECD vychází z předpokladu, že technologický vývoj kromě jiného umožní také automatizaci ještě většího množství činností, než je tomu v současné době. O to více bude z pohledu OECD vhodné věnovat u žáků pozornost nejen rozvoji **týmové spolupráce**, ale také **kritickému myšlení**. A právě oblast tvůrčího myšlení (creative thinking) je plánována jako inovativní doména, která má být sledována v cyklu PISA 2024. ◄

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal zahajuje odborný seminář.

Yuri Belfali, vedoucí divize pro předškolní a školní vzdělávání OECD.

FOTO | Gabriela Francová, ČŠI

Česká školní inspekce diskutovala s oborovými didaktiky nad výsledky testování

Ve dnech 29. května, 5. června a 7. června 2018 se na ústředí České školní inspekce uskutečnily odborné semináře nad výsledky testování žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol, které Česká školní inspekce realizovala na jaře roku 2017. Semináře navázaly na tradici pořádat setkání s různě zaměřenými odborníky nad výsledky testování prováděných Českou školní inspekcí, která byla založena již před několika lety.

Mgr. Tomáš Pavlas
odbor hodnocení vzdělávací soustavy

Semináře byly určeny **vysokoškolským didaktikům jednotlivých vzdělávacích oborů** a dalším odborným pracovníkům, kteří se zabývají obsahem vzdělávání. Zúčastnili se jich např. akademičtí pracovníci Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Pedagogické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě, Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích nebo zástupci Národního ústavu pro vzdělávání.

Cílem těchto seminářů bylo **seznámit** účastníky podrobněji s **výsledky výběrového zjišťování**, naznačit **možnosti dalšího využití** zjištěných informací **pro vzdělávání budoucích učitelů** nebo diskutovat nad případnými úpravami vzdělávacího obsahu v příslušném rámcovém vzdělávacím programu a nad zaměřením cílené metodické podpory poskytované učitelům základních škol.

Semináře se svým zaměřením lišily. **První seminář se věnoval vzdělávacím oborům na prvním stupni základního vzdělávání** (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Matematika, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce a kombinované výchovy), další **dva semináře** byly zaměřeny na **druhý stupeň základního vzdělávání** (Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost a Umění a kultura, Matematika a její aplikace, Člověk a příroda, Informační a komunikační technologie).

Účastníci seminářů byli seznámeni se **specifiky výsledků žáků v daných vzdělávacích oborech** doplněnými o ukázky úloh s nejnižší úspěšností a úloh s vysokou úspěšností a **rozbor možných příčin úspěšnosti**. Dále byly **komentovány charakteristiky výuky jednotlivých předmětů** plynoucí z žákovských a učitelských dotazníků, které byly doplněny ve vybraných případech o informace z hospitační činnosti České školní inspekce. Součástí semináře byla také diskuze k mnoha odborným problémům souvisejícím s didaktikou daných oborů, jako je např. rozsah ověřovaných dovedností nebo využívané způsoby hodnocení v daných předmětech. ◂

FOTO | Lucie Kovaříková, ČSI

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal, náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys, vedoucí oddělení metodik a analýz Petr Suchomel a Tomáš Pavlas z odboru hodnocení vzdělávací soustavy na odborných seminářích České školní inspekce s oborovými didaktiky.

Konkurzy na ředitele škol a školských zařízení

Česká školní inspekce zpracovala zprávu o průběhu konkurzů na ředitele škol a školských zařízení (dále také jen „škola"), která komentuje zejména důvody vyhlášení konkurzů, charakteristiky uchazečů, vlastní průběh konkurzů a jejich výsledky. Informace uváděné v této zprávě se vztahují k 1 465 konkurzním řízením realizovaným v období od 1. března 2018 do 31. července 2018, resp. k 1 325 konkurzním řízením, kterých se Česká školní inspekce v souladu s vyhláškou o náležitostech konkurzního řízení a konkurzních komisích v tomto období účastnila.

Mgr. Radovan Bogdanowicz
ředitel odboru hodnocení vzdělávací soustavy

Při vzájemném porovnání dvou celých posledních školních let jde o více než **trojnásobný meziroční nárůst**, jehož **hlavním důvodem** byl **konec funkčního období velkého množství ředitelů škol**. Konkurzní řízení se dotkla všech druhů a typů školských subjektů a jejich četnost je dána skutečností, že v závěru školního roku 2017/2018 končilo šestileté funkční období velkému množství ředitelů škol, kteří byli do funkce jmenováni v roce 2012.

Zaměření pohovorů

Dle zjištění České školní inspekce bylo **zaměření pohovorů s uchazeči** o pracovní místo **ředitele školy** v minulých obdobích vždy **dominantně orientováno** na **oblast legislativy** či **financování**, a **velmi málo** byly sledovány a hodnoceny **pedagogické aspekty práce ředitele školy**, **pedagogická vize** uchazeče, jeho představy o vedení pedagogického sboru apod. Na tuto skutečnost Česká školní inspekce v minulosti opakovaně poukazovala, a právě proto se na tyto aspekty práce ředitele školy jako vrcholného manažera vzdělávací instituce a lídra pedagogického procesu České školní inspekce v konkurzních řízeních konaných ve sledovaném období zaměřovala.

Obsazovaná místa

V převážné většině případů byla **znovu obsazována místa**, na nichž **působili ředitelé s dlouholetou praxí ve vedení dané školy**. **Tři čtvrtiny ředitelů**, na jejichž pozici byl konkurz vyhlášen, byly **ve funkci více než deset let**. Naopak v malém počtu případů šlo o náhradu ředitelů, kteří byli ve funkci relativně krátce (6 % jich školu vedlo méně než 5 let). V některých z těchto případů šlo o ředitele škol, kteří byli vedením pověřeni pouze dočasně, a proto bylo potřeba dané pracovní místo potvrdit konkurzem.

Uchazeči

Ve **48 % případů se přihlásil jeden zájemce**, ve **2 %** se zřizovatelé mateřských a základních škol potýkali se situací, kdy se **nepřihlásil žádný uchazeč**. Řízeného rozhovoru konkurzní komise s kandidáty se zúčastnilo 89 % přihlášených zájemců.

Mezi účastníky řízených rozhovorů bylo 40 % uchazečů, kteří již v době konkurzu absolvovali studium pro ředitele škol a školských zařízení. Konkurzů se ve 46 % případů zúčastnili stávající ředitelé škol, v obdobném počtu případů se výběrového řízení účastnil některý z dalších zaměstnanců školy. V 80 % případů se jiný pracovník dané školy konkurzu zúčastnil, pokud se dosavadní ředitel již o stejný post na další funkční období neucházel. V 83 % případů se tak konkurzu zúčastnil alespoň jeden ze stávajících zaměstnanců školy (ředitel školy nebo její jiný zaměstnanec, případně oba).

Nezájem o pozici ředitele školy

Průběh konkurzů významně ovlivňoval fakt, že u **velké části** z nich byl **posuzován** pouze **jeden uchazeč**. V těchto situacích byla přibližně **polovina konkurzů vedena** pouze **formálně**, protože bylo předem zřejmé, že komise označí daného kandidáta za vhodného. V druhé polovině se ovšem komise kvalitou jediného zájemce zabývala důkladněji, a byla tak patrná snaha vybrat tohoto uchazeče jen v případě, že prokáže potřebné kvality. Pokud se řízeného rozhovoru účastnili alespoň dva uchazeči, byla snaha komise vybrat nejlepšího kandidáta ve většině případů zřejmá.

Přizvaní odborníci

Necelé **pětiny konkurzních řízení** se účastnili **přizvaní odborníci, kteří nejsou členy komise**, a mají tak jen poradní hlas. Nejčastěji (30 %) šlo o starosty, místostarosty a další členy místních zastupitelstev. Česká školní inspekce hodnotila **přítomnost odborníka** jako **přínosnou v polovině případů**, přičemž téměř ve všech těchto pozitivně hodnoce-

ných případech byli mezi odborníky přítomni psychologové, personalisté či ředitelé jiných škol.

Výsledky

Alespoň jeden vhodný kandidát na post ředitele vzešel z 95 % konkurzů, kterých se Česká školní inspekce účastnila. **Zřizovatel zpravidla doporučení komise respektoval** a v 94 % případů ředitelem školy jmenoval uchazeče, kterého konkurzní komise označila za nejvhodnějšího.

Ve **3 % případů** byl **ředitelem jmenován vhodný zájemce, který však v hlasování komise neskončil jako první**. Ve zbylých případech nebyl ředitelem školy jmenován ani jeden z uchazečů. Nejúspěšnější skupinou kandidátů byli stávající ředitelé škol (39 %).

Celá zpráva je k dispozici na webových stránkách České školní inspekce (-zde-). ◂

Druhy a typy škol a školských zařízení, kterých se konkurzy týkaly*

Druhy a typy škol a školských zařízení, kterých se konkurzy týkaly	Počet	Podíl na celkovém počtu konkurzů (v %)
Mateřská škola	728	49,7
Základní škola	668	45,6
Střední škola	222	15,2
Základní umělecké školy a jazykové školy	99	6,8
Vyšší odborná škola	28	1,9
Zařízení školního stravování	1 114	76
Zájmové a další vzdělávání	687	46,9
Školská výchovná a ubytovací zařízení	98	6,7
Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči	66	4,5
Školská poradenská zařízení	38	2,6
Školská účelová zařízení	16	1,1

*) *Celkový počet škol a školských zařízení uvedených v tabulce převyšuje celkový počet 1 465 vyhlášených konkurzů, protože se často jedná o různé činnosti jednoho právního subjektu (jedno konkurzní řízení na ředitele školy může být v této tabulce součástí několika řádků, neboť jde o sloučený subjekt např. MŠ, ZŠ a zařízení školního stravování apod.).*

Konkurzy na ředitele škol projednal i školský výbor sněmovny

Tématem konkurzů na ředitele škol a školských zařízení se na své 9. schůzi ve středu **5. září 2018** zabýval také **Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky**. Své zkušenosti s průběhem výběrových řízení na ředitele škol a jejich politizací či nevhodným přístupem ze strany některých zřizovatelů v úvodu okomentoval předseda výboru Václav Klaus, zpravodajkou bodu pak byla poslankyně Věra Procházková. Do více než hodinové diskuze se zapojili např. poslanci Petr Gazdík, Martin Baxa, Ivo Vondrák, Jiří Mihola, Jan Richter nebo Kateřina Valachová. Rezort školství na jednání reprezentoval přímo ministr školství, mládeže a tělovýchovy Robert Plaga. Stěžejním podkladem pro jednání výboru byla právě **písemná informace o průběhu konkurzních řízení**, kterou připravila Česká školní inspekce. Tu na jednání výboru zastupoval náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys. Podklad zpracovaný Českou školní inspekcí byl členy výboru označen za velmi precizní, obsahově velmi zajímavý a pro další úvahy nad přístupem ke konkurzním řízením na ředitele škol velmi dobře využitelný dokument. V závěru jednání ministr školství, mládeže a tělovýchovy Robert Plaga představil úvahy ministerstva nad úpravou příslušné vyhlášky. ◂

Přehledy vybraných informací a zajímavostí ze zahraničí

Již od října 2014 zveřejňuje Česká školní inspekce na svých webových stránkách (-zde-) každý měsíc speciální přehled vybraných zahraničních aktualit týkajících se hodnocení kvality vzdělávání (např. externí evaluace/autoevaluace), výsledků vzdělávání žáků (např. standardizované testování, vlastní hodnoticí nástroje školy či učitele apod.) nebo informací týkajících se uplatňovaných různých metod a forem výuky. U každého odkazu je vždy také link na originální publikaci v celém jejím znění.

RNDr. Josef Hausmann, CSc.
kancelář náměstka ústředního školního inspektora

Snahou České školní inspekce je podnítit zainteresované strany k hlubšímu studiu moderních trendů ve vzdělávací sféře po celém světě a zároveň jim umožnit pracovat se zahraničními zdroji jako s inspirací pro aktivity v rámci České republiky. Většina článků je publikována v angličtině a němčině.

Hlavním zdrojem doporučených odkazů jsou edukační řady OECD, které přinášejí pohled na jednotlivá vzdělávací témata v kontextu jednotlivých zemí a ekonomik. Zdrojem podnětů jsou ale i další veřejně dostupná média po celém světě. V období druhého pololetí školního roku 2018/2019 byly zveřejněny např. následující zahraniční aktuality.◂

Ukázka aktuálního vydání zahraničních aktualit (více -zde-).

Leden 2018

Jak vypadá výuka? Nová videostudie

What does teaching look like? A new video study.

OECD Publishing | Teaching in Focus No. 20 | 17. 1. 2018

Lednové vydání Teaching in Focus se věnuje novému projektu OECD s názvem TALIS Video Study, který se snaží ukázat, co je zákla-dem dobré výuky. Cílem projektu TALIS Video Study je porozumět a zhodnotit používané výukové praxe a jejich vzájemné propojení, i to jak výukové metody souvisejí s kognitivními a nekognitiv-ními výstupy žáků. S využitím videozáznamů je ukázána výuka v osmi různých školských systémech - Chile, Kolumbie, Německo (8 spolkových zemí), Japonsko, Mexiko, Čína (Šanghaj), Španělkso (Madrid) a Spojené království (Anglie). Prostor je dán vyjádřením učitelů i žáků, hodnocením a výukovým materiálům v zájmu úplnosti obrazu. Studie rozkládá výuku na několik různých oblastí, čímž se lépe prezentuje široká škála přístupů k výuce.

Odkaz na elektronické vydání lednového vydání Teaching in Focus je -zde-

Březen 2018

Poznatky z pilotního šetření PISA4U / Online projekt podporující zlepšení úrovně škol

Lessons learned from the PISA4U pilot The online programme for school improvement

OECD Education Working Papers 171 (autoři: Kari Dreyer, Alexandra Cosma, Iveta Hlinková and Jan Henggeormation) | 28. 3. 2018 | 23 str.

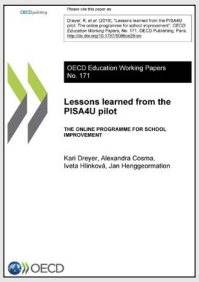

Popisovaný projekt byl vytvořen společností CANDENA za spolupráce OECD. Zapojeni v něm jsou učitelé z celé řady zemí. Základní smyslem projektu je zprostředkovat vzájemné předávání zkušeností, směřujících ke smysluplnému rozvoji škol. Program je založen na **přeshraničním inovativním a kooperativním učení a na zpětné vazbě mezi kolegy z různých zemí**. Pilotní verze PISA4U bylo spuštěno v roce 2017 a od té doby se z původních 2 000 účastníků rozrostlo na 6 000 registrovaných účastníků ze 172 zemí. Ukázalo se, že vzdělavatelé na celém světě mají potřebu navzájem komunikovat a sdílet výzvy, kterým každodenně čelí. Dosavadním výsledkem projektu je vytvoření více než 100 inovačních pedagogických zdrojů, jež jsou bezplatně dostupné v knihovně PISA4U.

Odkaz na elektronické vydání je -zde-

Duben 2018

Čtyři nejběžnější typy testů, které učitelé používají (a proč)

4 Common Types of Tests Teachers Give (and Why)

LearnED News About Learning | 21. 3. 2018

Autorka analýzy shrnuje **základní testovací formy** a ukazuje, kdy a pro koho jsou tyto typy nástrojů měření vhodné – pro učitele, žáky, hodnotitele škol, rodiče a další zainteresované strany. Jako matka dětí školou povinných se zamýšlí i nad tím, jakým přínosem jsou jednotlivé typy testů pro rodiče. Za základní typy považuje **diagnostické testování** (*Diagnostic Testing*), využívané pro „diagnózu" znalostí a dovedností, jimiž žáci disponují, dále **formativní hodnocení** (*Formative Assessments*), které je spíše přirozenou součástí vyučovacího procesu, neboť měří znalosti žáka při vyučovací hodině a jeho výsledky nemají velký dopad na klasifikaci slouží učiteli k tomu, aby věděl, ke které látce se má ještě vrátit a které skupiny žáků potřebují pomoc navíc. **Srovnávací či prozatímní testování** (*Benchmark or Interim Testing*) je využíváno průběžně k prověření, zdali žáci zvládli danou jednotku učiva. **Sumativní hodnocení** (*Summative Assessments*) jsou uplatňována na konci školního roku pro kontrolu osvojeného učiva. Vyvážené použití výsledků všech typů testů dává rodiči možnost sledovat úspěšnost dítěte ve škole. Získané informace mohou rovněž posloužit k tomu, na co se má rodič zaměřit při pomoci s domácími úkoly.

Odkaz na článek je -zde-

Červenec/srpen 2018

Obezita, zdravé stravování a pohybová aktivita na prvním stupni základního vzdělávání

Obesity, healthy eating and physical activity in primary schools

Ofsted | 18. 7. 2018, | 44 str.

V roce **2011** označila **WTO dětskou obezitu jako jeden z nejvážnějších problémů veřejného zdravotnictví 21. století**. V roce 2016 přijala vláda Velké Británie strategický program s názvem *Plán boje s dětskou obezitou*. Součástí tohoto projektu je tato souhrnná tematická zpráva Ofstedu, týkající se žákovské věkové skupiny 5 až 11 let. Kromě zjištění získaných šetřením přímo ve školách obsahuje zpráva i výsledky výzkumných prací na toto téma, včetně bohatých a zajímavých odkazů na odbornou literaturu. Zevrubně jsou analyzovány korelace nejrůznějších faktorů (dědičnost, pohybová aktivita, obsah vzdělávacích programů apod.) s mírou výskytu obezity. Mimo jiné je však zároveň poukázáno i na fakt, že **socioekonomický status a etnicita** jsou **nejsilnějšími prediktory výskytu nadváhy/obezity**, a to díky množství a složení potravy konzumované v těchto komunitách.

Odkaz na dokument je -zde-

VYBRANÉ UDÁLOSTI

Ústřední školní inspektor na Monitorovacím výboru OP VVV

Ve čtvrtek **3. května 2018** představil ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal aktuální stav realizace projektu *Komplexní systém hodnocení*, jehož realizátorem je Česká školní inspekce, na jednání Monitorovacího výboru Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Před zástupci Evropské komise, řídicího orgánu operačního programu, vybraných ministerstev, dalších veřejných úřadů, zaměstnavatelských svazů či odborných školských asociací prezentoval dosavadní pokrok v realizaci projektu, se zaměřením na dosud vytvořené projektové výstupy, které mohou využívat přímo jednotlivé školy a školská zařízení k podpoře práce svých učitelů.◂

FOTO | MŠMT

Seminář Nadace OSF k výzkumům o dopadech inkluzivní reformy

Od září 2016 mají děti se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci tzv. inkluzivní novely školského zákona garantovánu novou podporu ve školách. V uplynulém období pak bylo realizováno několik výzkumů a šetření o dopadech této reformy, včetně několika šetření České školní inspekce. Jejich výsledky na semináři pořádaném Nadací Open Society Fund ve spolupráci s o.p.s. EDUin prezentoval v pátek **4. května 2018** ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal. ◂

Náměstek ústředního školního inspektora hovořil v senátu o podpoře žáků se SVP

V úterý **15. května 2018** vystoupil náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys na konferenci k podpoře dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kterou v jednacím sále Senátu Parlamentu ČR uspořádala jeho první místopředsedkyně Miluše Horská. Ve svém příspěvku se věnoval implementaci společného vzdělávání z pohledu České školní inspekce a zejména problémům administrativního i věcného charakteru, se kterými se školy v uplynulých dvou letech setkávaly. ◂

Zleva: náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys a první místopředsedkyně senátu Miluše Horská.

FOTO | Nadace OSF | Senát ČR

VYBRANÉ UDÁLOSTI

Konference na podporu nadaných

V úterý **15. května 2018** se pod záštitou předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Radka Vondráčka, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a poslankyně Kateřiny Valachové uskutečnila konference Fenomén nadaných dětí, kterou pořádala společnost Edulab. Za Českou školní inspekci vystoupila s příspěvkem pojednávajícím o možnostech podpory rozvoje každého dítěte na základě dat České školní inspekce Dana Pražáková, která se v kanceláři ústředního školního inspektora mimo jiné zabývá inovacemi. ◂

FOTO | Daniel Pražák

Dana Pražáková, odborný rada z kanceláře ústředního školního inspektora.

Setkání s řediteli krajských zařízení pro DVPP

Ve středu **16. května 2018** navštívili ústředí České školní inspekce ředitelé téměř všech zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, která jsou zřizována jednotlivými kraji. Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys s nimi diskutoval o aktuálních otázkách vzdělávání pedagogů a prezentoval jim také hlavní zjištění, závěry a doporučení České školní inspekce týkající se kvality a efektivity počátečního vzdělávání. ◂

FOTO | Gabriela Francová, ČŠI

Vedoucí pracovníci zařízení pro DVPP zřizovaných jednotlivými kraji v diskusi s náměstkem ústředního školního inspektora Ondřejem Andrysem.

Ústřední školní inspektor na konferenci DOTS 2018

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal se v úterý **22. května 2018** zúčastnil konference DOTS 2018, která se každoročně zaměřuje na problematiku digitální transformace, průmyslu 4.0 a užívání digitálních technologií v různých odvětvích, včetně problematiky vzdělávání.

Práci s digitálními technologiemi jak v rámci vlastního vzdělávání, tak v rámci souvisejících a podpůrných činností ve školách, považuje Česká školní inspekce za velmi důležitou součást aktivit směřujících ke zvyšování kvality vzdělávání v České republice. ◂

VYBRANÉ UDÁLOSTI

Náměstek ústředního školního inspektora podpořil projekt Příběhy našich sousedů

Ve středu **23. května 2018** se náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys zúčastnil závěrečné prezentace žákovských prací v rámci projektu Příběhy našich sousedů, kterou ve Zlíně uspořádala obecně prospěšná společnost Post Bellum, jež celý projekt v různých částech České republiky už několik let realizuje. Žáci zlínských základních škol se půl roku věnovali zaznamenávání příběhů svých spoluobčanů, pamětníků důležitých událostí 20. století. Aktivizační metody vzdělávání, mezi které tento typ aktivit patří, hodnotí Česká školní inspekce jako velmi efektivní nástroj, který lze dobře uplatňovat např. právě v rámci podpory vzdělávání v tématech moderních dějin.◄

FOTO | Post Bellum

Celostátní finále soutěže EUROREBUS

Tradiční celostátní finále zeměpisné soutěže EUROREBUS, kterého se vždy účastní více než tisíc žáků a jejich učitelů z nejrůznějších míst České republiky a které se uskutečnilo v úterý **5. června 2018** v Praze, zahájil i v letošním roce náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys. Česká školní inspekce je dlouhodobým partnerem této soutěže, v jejímž rámci zároveň garantuje ocenění pro nejlepší pedagogy. ◄

FOTO | Eurorebus

Česká školní inspekce se věnuje podpoře Karlovarského kraje

Ve spolupráci s odborem školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Karlovarského kraje se ve čtvrtek **7. června 2018** v Sokolově uskutečnily dva semináře pro vedoucí pracovníky škol. Tříhodinových seminářů, jejichž hlavní náplní byla diskuze nad tím, proč je třeba přemýšlet o tom, jakým způsobem ve školách učíme, se zúčastnily desítky ředitelů škol, kteří se aktivně zapojili do diskuze. Vystoupení kombinovalo interpretaci výsledků z národních i mezinárodních šetření včetně analýzy dotazníků s konkrétními návrhy doporučení, které mají potenciál kvalitu vzdělávání ve školách zlepšit. Garantem těchto seminářů byla Dana Pražáková z kanceláře ústředního školního inspektora. ◄

VYBRANÉ UDÁLOSTI

Slavnostní vyhlášení výsledků Global Teacher Prize

Ve čtvrtek **14. června 2018** se ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys zúčastnili slavnostního vyhlášení výsledků českého kola mezinárodní soutěže Global Teacher Prize. V rámci této soutěže jsou hodnoceni učitelé, kteří ve své činnosti uplatňují výrazně inovativní přístupy, čímž významně přispívají ke zvyšování kvality vzdělávání. ◂

FOTO | EDUin

Zprava: ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal, který byl zároveň členem odborné poroty.

Ústřední školní inspektor a nejvyšší státní zástupce podepsali dohodu o spolupráci

Ve středu **1. srpna 2018** podepsali ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman dohodu o spolupráci mezi Českou školní inspekcí a Nejvyšším státním zastupitelstvím. Předmětem spolupráce bude zejména oblast ústavní nebo ochranné výchovy, do jejíhož rámce vstupuje jak Česká školní inspekce, tak Nejvyšší státní zastupitelství, stejně jako aktivity směřující k oblasti prevence a řešení rizikových jevů ve školách a školských zařízeních. Za Českou školní inspekci bude spolupráci koordinovat náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys, za Nejvyšší státní zastupitelství pak náměstek nejvyššího státního zástupce Pavel Pukovec. ◂

Manželka prezidenta republiky navštívila Českou školní inspekci v Ústeckém kraji

V rámci návštěvy prezidentského páru v Ústeckém kraji navštívila v úterý **19. června 2018** manželka prezidenta republiky paní Ivana Zemanová také ústecké pracoviště České školní inspekce. V doprovodu ředitelky Ústeckého inspektorátu České školní inspekce Varji Paučkové a její zástupkyně Hany Podešvové si první dáma prohlédla prostory neoklasicistní vily, v níž inspektorát sídlí, i přilehlou zahradu. V diskuzi se pak zajímala o vzdělávání v Ústeckém kraji. ◂

FOTO | Julius Filip

Zleva: manželka prezidenta republiky Ivana Zemanová, zástupkyně ředitelky Ústeckého inspektorátu Hana Podešvová a ředitelka inspektorátu Varja Paučková.

Náměstek ústředního školního inspektora na konferenci Nová ukrajinská škola

V úterý **21. srpna 2018** vystoupil náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys na ukrajinské národní konferenci s názvem Nová ukrajinská škola, která se za účasti prezidenta Ukrajiny Petra Porošenka, premiéra Ukrajiny Volodymyra Hroysmana nebo ministryně školství a vědy Ukrajiny Lilii Hrynevič konala u příležitosti dokončení přípravných prací v oblasti stěžejních reforem vzdělávacího systému Ukrajiny. Česká školní inspekce, v rámci naplňování zahraničně-politických priorit vlády ČR, expertně působí v rámci podpory reforem na Ukrajině již od roku 2014, a to zejména v oblasti nastavování systému hodnocení a kontroly kvality vzdělávání. ◂

Zleva: ředitel Státní služby pro kvalitu vzdělávání Ukrajiny Ruslan Hurak a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys.

TEMATICKÉ ZPRÁVY ČŠI

Dopady povinného předškolního vzdělávání na organizační a personální zajištění a výchovně-vzdělávací činnost MŠ za 1. pololetí školního roku 2017/2018

Shrnutí hlavních zjištění

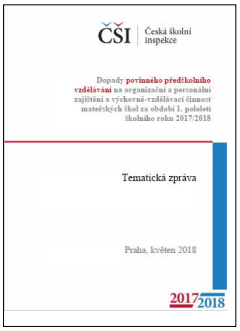

Tematická zpráva se zaměřuje na dopady legislativní změny spočívající v ukotvení předškolního vzdělávání jako povinného na fungování, organizační a personální zajištění a výchovně-vzdělávací činnosti mateřských škol. Do předškolního vzdělávání se nepodařilo ve školním roce 2017/2018 zapojit všechny děti, pro něž byl poslední školní rok povinný (zhruba 3 % dětí z populačního ročníku). Často jde ale právě o děti, pro které by bylo toto vzdělávání nejvíce přínosné, protože většina z nich pochází ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí, jež na jejich potřeby v oblasti vzdělávání nedokáže adekvátně reagovat.

Celkem plní povinný poslední rok předškolního vzdělávání formou pravidelné docházky do mateřské školy nebo do přípravné třídy základní školy, přípravného stupně základní školy speciální nebo v režimu individuálního vzdělávání bezmála 130 700 dětí (pětiletých a starších), z toho je přes 106 500 pětiletých.

Z celkového počtu dětí v MŠ tvoří pětileté a starší děti 35 %. Z toho 11 % nastoupilo nově do vykazující MŠ (bez ohledu na to, zda v uplynulém školním roce navštěvovaly jinou MŠ či nikoli). Podíl pětiletých dětí účastnících se předškolního vzdělávání je dlouhodobě velmi vysoký (navíc v posledních letech dochází do MŠ i více než 90 % dětí čtyřletých).

V souladu s demografickým trendem se od roku 2013/2014 začal počet pětiletých dětí v MŠ snižovat a současně s uvolňováním a navyšováním kapacit MŠ došlo k nárůstu podílu pětiletých dětí z populačního ročníku, které docházejí do MŠ, až na 96,4 % ve školním roce 2016/2017.

K významnému zvýšení účasti pětiletých dětí na předškolním vzdělávání nedošlo

V aktuálním školním roce se předškolního vzdělávání účastní 97 % pětiletých dětí. Jejich podíly se tedy zavedením povinného posledního roku oproti předchozímu školnímu roku příliš nezvýšily.

Ze zapisovaných dětí pětiletých a starších, jejichž zákonní zástupci podali žádost o zápis, bylo zapsáno 90 % dětí, 6 % žádostí o zápis bylo zamítnuto a 4 % zápisů zůstaly k 31. 5. 2017 neuzavře-

Tabulka č. 1 | Zápisy k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole (MŠMT) – podle stavu k 31. 5. 2017

Počet dětí	Celkem v MŠ	5leté a starší (celkem)	Z toho 5leté	Z toho 6leté	Z toho starší 6 let
Zapisované	148 593	12 886	10 889	1 975	22
Zapsané	103 290	11 566	9 820	1 728	18
Ze spádového obvodu	81 166	8 253	7 140	1 105	8
Oznámení o individuálním vzdělávání	1 421	1 421	1 227	194	0
Zamítnuté žádosti o zápis	36 914	780	662	117	1
Zamítnuté žádosti spádových dětí	22 367	174	146	27	1
Neuzavřený zápis	8 389	539	407	129	3

ny. Ze zapsaných dětí pětiletých a starších bylo 71 % ze spádového obvodu dané MŠ.

O individuální vzdělávání v MŠ není velký zájem

U 12 % zapisovaných dětí oznámili jejich zákonní zástupci řediteli školy již při zápisu, že dítě bude vzděláváno individuálně.

V individuálním vzdělávání bylo v MŠ zapsáno necelých 1 500 dětí (1,2 % z celkového počtu dětí, tedy jak těch v režimu pravidelné docházky, tak těch individuálně vzdělávaných).

V členění podle krajů sice nebyly zaznamenány žádné významné rozdíly, za zmínku však stojí fakt, že nejvyšší podíl těchto dětí byl nově zapsán v Ústeckém kraji (1,5 %). Ten patří mezi regiony s nejvyššími počty dětí nacházejících se v sociálně a ekonomicky složitějším prostředí, na něž bylo povinné předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením školní docházky cíleno především. V absolutních číslech ovšem počty dětí v individuálním vzdělávání v jednotlivých krajích představují jen desítky, maximálně stovky (nejvíce ve Středočeském kraji 227 dětí).

Není zajištěna potřebná podpora

Podpora dosahování očekávaných výstupů u dětí v režimu individuálního vzdělávání není efektivně zajištěna a ve skutečnosti jeho stávající režim přináší pouze další **administrativní zátěž** pro jednotlivé MŠ. **Není** totiž **stanoven žádný způsob ověřování dosažení požadovaných výstupů u těchto dětí**, a jejich zákonní zástupci tak nemají potřebnou zpětnou vazbu. Není tedy zajištěna adekvátní podpora dětí, pro které je předškolní vzdělávání vzhledem k méně podnětnému rodinnému prostředí vhodnou příležitostí zvyšující jejich šance na školní úspěch.

Způsoby ověřování se v jednotlivých školách přirozeně různí (pozorování dítěte při jednodenním pobytu v kolektivu třídy, rozhovor s dítětem a jeho zákonným zástupcem nebo komplexní ověřování, které kombinuje několik různých přístupů).

Graf č. 1 | Pětileté a starší děti v MŠ a děti v režimu individuálního vzdělávání v členění podle zřizovatele MŠ ve školním roce 2017/2018 (výkaz o mateřské škole MŠMT) – podíl dětí (v %)

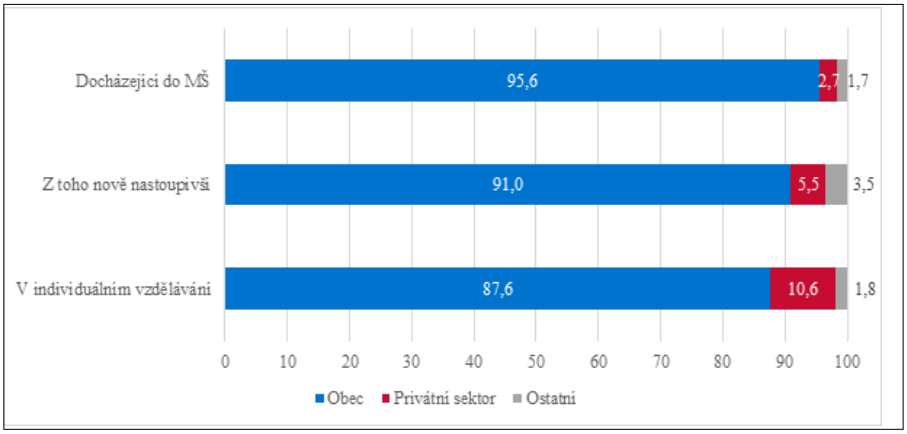

I při neuspokojivém výsledku ověřování ředitel školy nemá právo režim individuálního vzdělávání zrušit. K tomu může přistoupit jen v případě nezajištění účasti dítěte u ověření (včetně náhradního termínu) ze strany příslušného zákonného zástupce. V žádné z navštívených škol však dosud nebyl zaznamenán ani jediný případ, kdy by ke zrušení došlo.

Rodiče své děti v režimu individuálního vzdělávání zapisují kromě spádových škol zřizovaných obcí (88 %) také v soukromých a církevních školách (nezřídka jsou pro tento účel voleny lesní mateřské školy). Soukromou MŠ si zvolilo pro zápis téměř 11 % zákonných zástupců, zbytek (necelá 2 %) tak připadá na ostatní zřizovatele.

V přípravné třídě základní školy plní poslední povinný rok předškolního vzdělávání přes 3 400 dětí (2,6 % všech dětí plnících povinný poslední rok předškolního vzdělávání), tedy pouze děti s odkladem povinné předškolní docházky. A v přípravném stupni základní školy speciální je to 202 dětí.

Desetina navštívených spádových škol se podle výpovědi jejich ředitelů setkala s případy, kdy zákonný zástupce porušil povinnost přihlásit dítě k předškolnímu vzdělávání (z toho v největší míře v Karlovarském, Ústeckém a Středočeském kraji). Školy takové případy nejčastěji nahlásily zřizovateli, případně orgánu sociálně-právní ochrany dětí, nebo se snažily zákonné zástupce dětí kontaktovat samy. Z oficiálních statistik však vyplývá, že situaci se ne vždy podařilo vyřešit a děti do předškolního vzdělávání nenastoupily.

Problémy kolem spádovosti

Děti, které nově nastoupily do předškolního vzdělávání v pěti letech, byly zaznamenány přibližně v polovině navštívených MŠ. Z těchto škol uvedla **necelá desetina**, že se **při přijímání dětí setkala s určitými problémy** (např. ohledně spádovosti nebo s odvolacím řízením). Šlo především o situace, kdy ředitel školy neobdržel seznamy dětí ze spádové oblasti – ty byly následně řešeny ve spolupráci se zřizovatelem. Nejčastěji byly tyto problémy zaznamenány v Královéhradeckém kraji. Důvodem nedostatečné spolupráce mezi MŠ a obecními či městskými úřady mohla být i skutečnost, že některé obce dosud nestanovily spádový obvod pro předškolní vzdělávání dětí, které mají na území obce trvalý pobyt.

TEMATICKÉ ZPRÁVY ČŠI

Omlouvání absencí

Podmínky pro uvolňování dětí ze vzdělávání a omlouvání jejich neúčasti stanovuje školní řád každé školy. Z mateřských škol, které mají nové děti v režimu povinného předškolního vzdělávání, řešilo dle výpovědí ředitelů problémy s nedodržováním povinné docházky těchto dětí, případně s dodržováním jejího minimálního rozsahu, 12 % škol (nejvíce ve Středočeském a Karlovarském kraji). V těchto případech nejčastěji následovala zvýšená intenzita komunikace se zákonnými zástupci. Druhým nejčastějším způsobem řešení takových situací byla spolupráce s orgánem sociálně-právní ochrany dětí. Dalším, ale již méně častým způsobem, byla spolupráce se zřizovatelem, příslušným městským nebo obecním úřadem. Ve dvou případech dítě přestalo do MŠ docházet zcela a dané školy tuto situaci řešily i s Policií ČR.

Adaptace nových dětí

V žádné z navštívených škol nebyly vzhledem k velmi nízkému počtu nových dětí zaznamenány významnější dopady na personální podmínky (např. nutnost zvýšit počty pedagogických pracovníků) ani na organizaci školy. Ojediněle se některé MŠ začaly vracet k zavádění věkově homogenních tříd pro děti ve věku 5–6 let, což ale nebylo záměrem legislativní úpravy. A i přes nárůst administrativy (např. v oblasti organizace zápisů, sledování spádových dětí, sledování docházky, vymáhání pravidelné docházky, zdůvodnění absencí), pouze zhruba 5 % ředitelů hodnotilo adaptaci nových dětí spíše negativně.

Graf č. 2 | Nové děti v MŠ – podíl škol (v %)

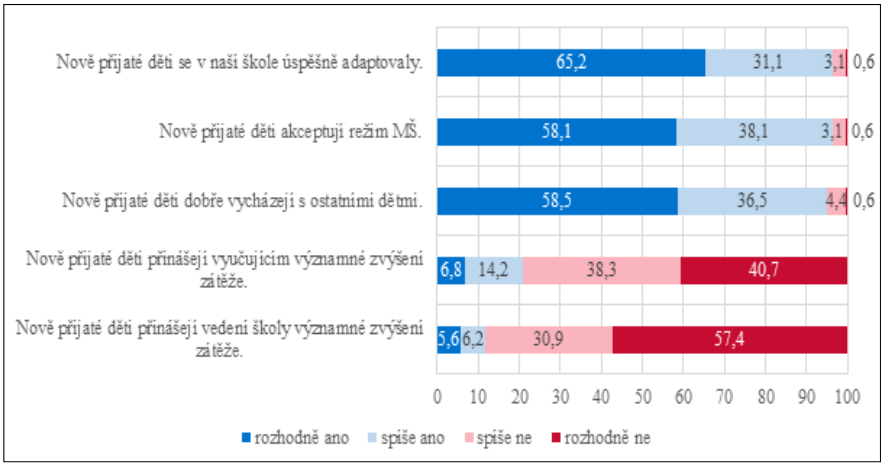

Přesto se **problémy s adaptací** objevily (hygienické a sociální návyky), stejně jako **problémy se socializací a s počátečním nepřijetím ostatními dětmi**. Ojediněle byly zaznamenány problémy s platbou za stravné, kdy přestože byla situace řešena ve spolupráci s externími subjekty, zůstali zákonní zástupci dlužníky.◂

Plné znění tematické zprávy -zde-

ILUSTRAČNÍ FOTO

TEMATICKÉ ZPRÁVY ČŠI

Rozvoj informační gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2016/2017

Shrnutí hlavních zjištění

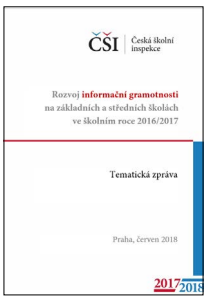

Jedním z cílů tematického šetření bylo posoudit podmínky, průběh a dosaženou úroveň vybraných aspektů informační gramotnosti na 2. stupni základních škol, resp. nižším stupni víceletých gymnázií, a na středních školách s maturitními obory, případně identifikovat silné a slabé stránky rozvoje uvedené gramotnosti z celkového pohledu. Očekávaná hodnota úspěšnosti v testu informační gramotnosti byla stanovena na 67 % (žáci, kteří vyřešili správně více než tři pětiny otázek). Zatímco žáci ZŠ této hranice nedosáhli výrazněji (63 %), žáci maturitních oborů SŠ se dostali těsně pod ni (66 %).

Jen malá skupina žáků ZŠ (5 %) **dosáhla slabého výsledku** (vyřešila méně než dvě pětiny otázek). A **výborného výsledku** (více než čtyři pětiny správně vyřešených otázek) **dosáhl každý desátý žák ZŠ. U SŠ** měla **výborné výsledky necelá jedna pětina žáků**, naopak **slabé výsledky** měla pouze **3 % žáků**.

Skupina nejúspěšnějších žáků, která by měla velikost shodnou s počtem žáků ze tříd víceletých gymnázií, by byla složena z téměř dvou třetin žáků základních škol a jen z jedné třetiny z žáků víceletých gymnázií.

Uvedené modelové složení skupiny dokládá i přes průměrně vyšší (11 %) úspěšnost žáků víceletých gymnázií **značný podíl žáků s velmi dobrými výsledky, kteří zůstávají v ZŠ**.

Velké rozdíly mezi žáky jednotlivých skupin oborů

Žáci gymnázií byli v průměru o 9 % úspěšnější než žáci ostatních maturitních oborů. A jen ve skupinách oborů vzdělání gymnázium, technické obory, lycea a umělecké obory dosahovala více než polovina žáků úspěšnosti nad 60 %. Naproti tomu **u skupin oborů zdravotnických, humanitních a pedagogických měly úspěšnost nižší než 60 % téměř dvě třetiny žáků**. Jelikož většina maturitních oborů má v učebním plánu (v rámcovém vzdělávacím programu, dále i „RVP“) minimální časovou dotaci pro vzdělávací oblast zaměřenou na informační a komunikační technologie alespoň 4 hodiny týdně, propad výsledků nelze vysvětlit výrazně odlišným kurikulem. Pravděpodobnou příčinou je proto malý důraz, jenž školy při vzdělávání žáků v některých oborech na rozvoj dané oblasti kladou.

Slabších výsledků dosahují na ZŠ zejména chlapci

V základním vzdělávání nebyly ve výsledcích testu nalezeny výraznější rozdíly mezi děvčaty a chlapci (avšak ve všech dovednostech byli nejúspěšnější chlapci z víceletých gymnázií oproti chlapcům ze ZŠ, kteří nejčastěji dosahovali nejslabších výsledků). V případě SŠ však tento rozdíl činil 7% (**ve všech skupinách byli nejúspěšnější chlapci z oboru gymnázium a nejméně úspěšné dívky z ostatních oborů**). Tento rozdíl není ale

Graf č. 1 | Rozložení výsledků žáků 3. ročníku SŠ podle oboru vzdělání a podle průměrné úspěšnosti v pásmech po 20 %

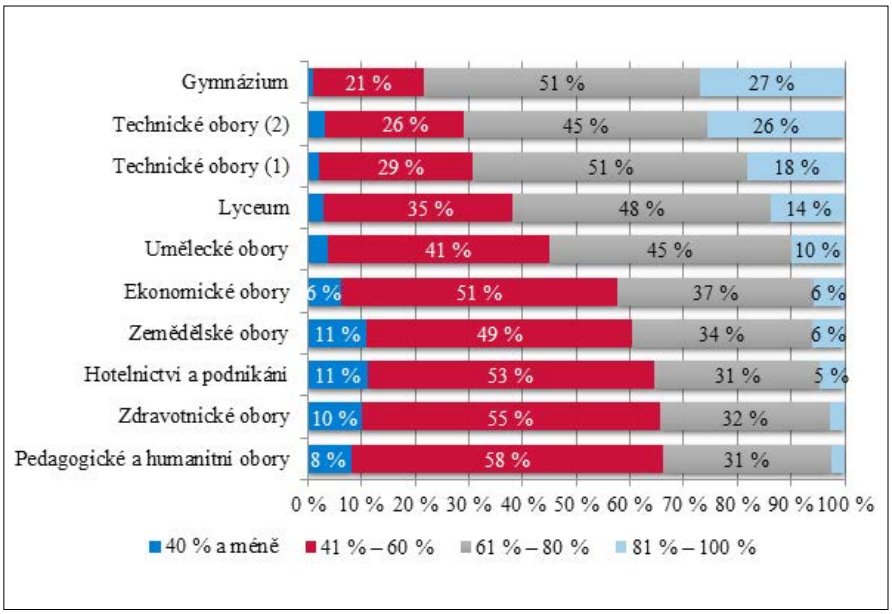

jen důsledkem odlišného složení vzorku žáků v maturitních oborech vzdělání, ve kterém převládají dívky.

Velké rozdíly ve využívání informačních zdrojů ve výuce

Nejčastěji využívaným informačním zdrojem v hospitovaných hodinách na ZŠ byly **tištěné textové nebo obrazové zdroje**. Obvykle se vyskytovaly přibližně ve čtyřech pětinách hodin hospitovaných předmětů, jen v hodinách ICT se objevily v méně než polovině navštívených vyučovacích hodin. **V polovině hospitovaných hodin** bylo zaznamenáno **využívání informací v elektronické podobě**. Nejčastější výskyt byl v hodinách ICT (v 87 % hodin), naproti tomu nejméně často se informace v elektronické podobě objevovaly v matematice (v 31 %). Jen ojediněle byly zaznamenané informační zdroje nevhodně zvolené. Naopak ty vhodně zvolené s ohledem na věk a schopnosti žáků byly zaznamenány v devíti z deseti hodin.

- Učitel předkládal informace žákům většinou prakticky v hotové podobě nevyžadující ověření (52 %).
- Ve dvou z pěti hodin nabízel informace a informační zdroje vyžadující výběr a žáci museli správně zvolit, odkud budou informace čerpat.
- Jen v 7 % hodin učitel nabízel informace a informační zdroje vyžadující kritický výběr.

V ZŠ, v nichž si žáci předložené informace častěji samostatně zaznamenávali nebo i třídili (třetina navštívených hodin), byl jejich **průměrný celkový výsledek v testování mírně lepší** a byli i úspěšnější v úlohách ověřujících schopnost získávání informací z různých typů sdělení.

V necelé polovině hodin v ZŠ byl vytvářen nějaký výstup (47 %). Nejčastěji (v 97 % hodin) šlo o výstup vizuální. Ve třech z pěti hodin jej žáci vytvářeli zcela samostatně. Úroveň výstupů byla překvapivě jen ve třech čtvrtinách hodin dostatečně kvalitní s ohledem na cíl nebo účel a zvolená forma byla vzhledem k zamýšlenému záměru vhodná.

Způsoby využívání digitálních technologií v životě školy

Využití digitálních technologií na ZŠ v navštívené vyučovací hodině (99 % ICT, 91 % v přírodovědných předmětech, 88 % v cizím jazyce a společenskovědních předmětech) bylo vzhledem k jejímu sledovanému cíli jednoznačně účelné pouze v 54 % těchto hodin a alespoň částečně účelné v 41 % hodin. Nejčastěji používali žáci SŠ digitální technologie ve prospěch výuky vícekrát do měsíce, ale méně než polovinu hodin, případně jednou měsíčně nebo jen několikrát za pololetí. Navíc bylo zaznamenáno **převládající využití digitálních technologií, které spíše jen doplňují nebo jinými prostředky nahrazují klasickou výuku**. Nejméně často používají žáci digitální technologie ve prospěch výuky v oboru gymnázium a ve zdravotnických oborech. Naproti tomu čas-

Graf č. 2 | Nejčastější využití digitálních technologií v souvislosti s výukou podle učitelů

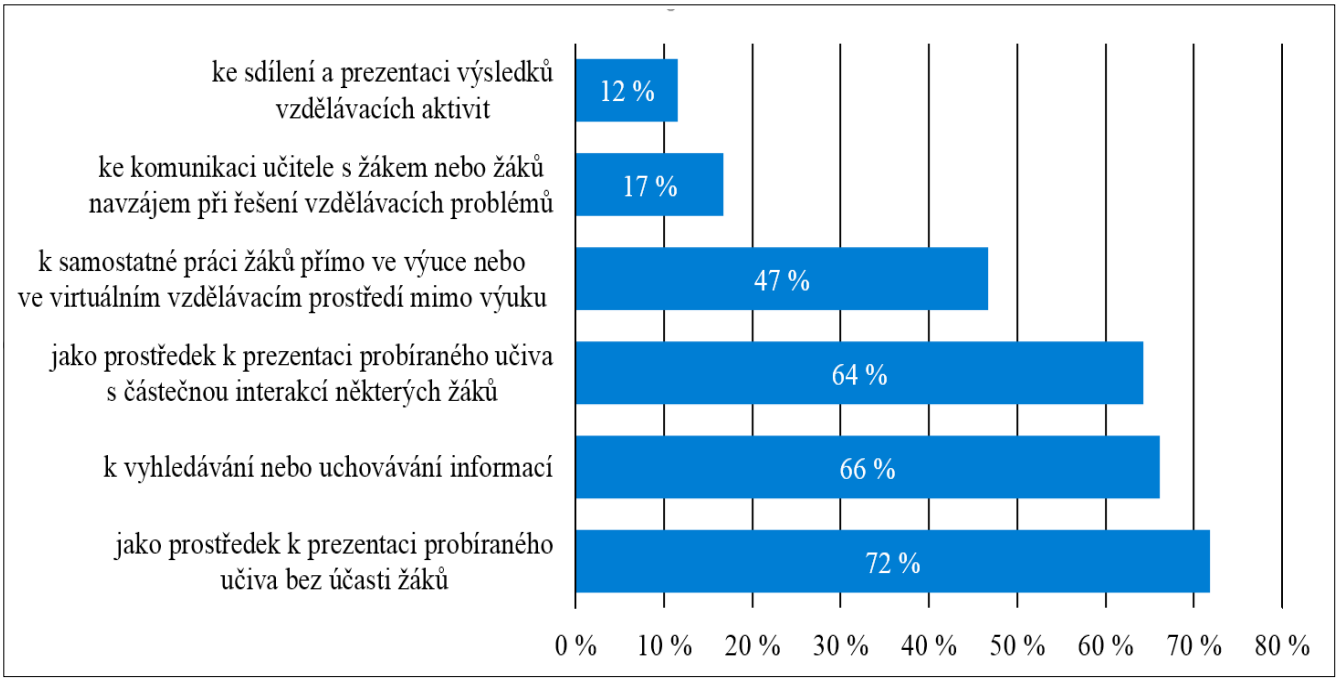

tější využití je v technických a uměleckých oborech vzdělání.

Jen přibližně každý pátý učitel ZŠ se definoval jako producent i konzument v online prostředí. **Své e-portfolio pravidelně vytváří a doplňuje 40 % učitelů**. A pouze jedna třetina pedagogů uvádí, že své žáky k vytváření e-portfolia vede. Jen 7 % učitelů konstatovalo, že aktivně a pravidelně sdílí a předává své zdroje a zkušenosti s využitím digitálních technologií pro vlastní učení a vzdělávání (ať už online nebo offline) nejen svým žákům, ale i ostatním mimo školu (např. prostřednictvím webu). Méně než polovina učitelů uvedla mezi prioritami využití digitálních technologií ve svém předmětu změnu pojetí výuky a vzdělávání. **Využívání digitálních technologií pro hodnocení a získání zpětné vazby potvrdilo mezi prioritami pro svou výuku 17 % učitelů** a pro svou školu 31 % ICT koordinátorů. Necelá polovina ICT koordinátorů (46 %) kolegům radí jen tehdy, když o to sami požádají.

Téměř dvě třetiny učitelů (64 %) **ZŠ využívají samy nebo se žáky digitální technologie i mimo výuku pro účely daného předmětu**. Nejčastěji (v 49 %) pro svou přípravu nebo přípravu žáků, dále pro zjišťování informací (v 35 %) nebo tvorbu prezentací (v 24 %). Sdílení dokumentů se žáky využívali učitelé jen v 5 % případů. Jedna pětina učitelů uvedla, že své žáky vůbec neučí využívat elektronické komunikační nástroje pro další vzdělávání.

Jen u třech čtvrtin učitelů ZŠ, kteří ve svých hodinách vytvářeli výstupy vyžadující práci s informacemi nebo řešení problémových úloh, byly tyto výstupy dostatečně kvalitní ve vztahu k danému cíli a účelu. U více než poloviny (53 %) byla zvolena vhodná forma odpovídající zamýšlenému záměru, a také lze s těmito výstupy znovu pracovat.

Mnoho učitelů má nízké povědomí o nebezpečí v online prostředí

Vzhledem k výraznému využívání digitálních technologií a častému pohybu v online prostředí je u podstatné skupiny učitelů znalost nebezpečí v tomto prostoru velmi nízká. Pouze v 12 % škol byla pravidla jasně i srozumitelně definována, pokrývala kybernetickou bezpečnost a ochranu zdraví žáků, zabývala se i etickými pravidly i ochranou duševního vlastnictví a byla vyvážená (postihovala činnost jak žáků, tak učitelů).◂

Plné znění tematické zprávy -zde-

Graf č. 3 | Podíly rozložení sebehodnocení zdatnosti v užívání digitálních technologií chlapců a děvčat

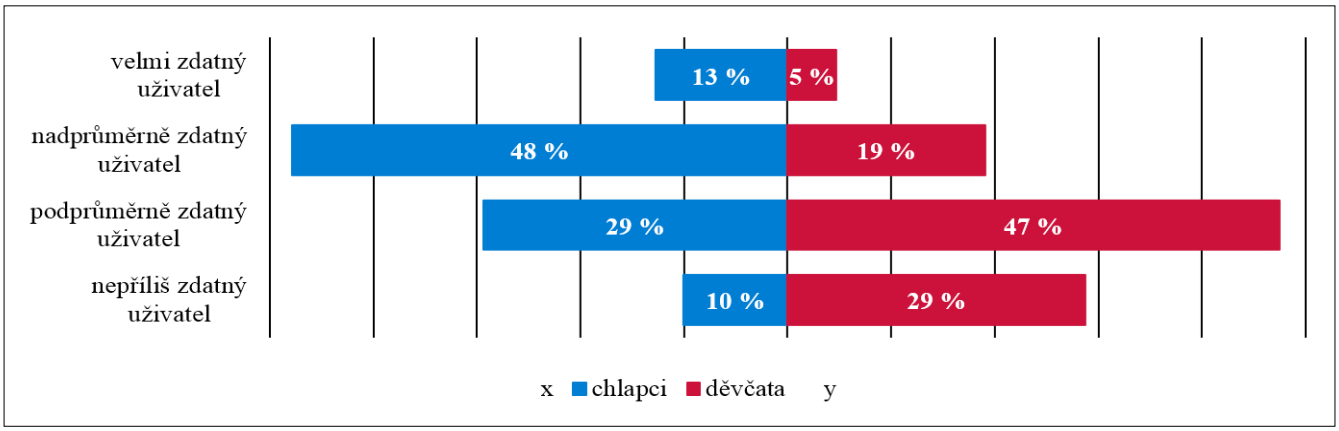

ILUSTRAČNÍ FOTO

Informační bulletin České školní inspekce
Datum vydání: 11. 9. 2018 | Místo: Praha
Vydává elektronicky: Česká školní inspekce, Fráni Šrámka 37, Praha 5 | IČ: 00638994 | www.csicr.cz